Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 230 (480) ◆ Середа, 2 грудня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Познайомимося у Лас-Вегасі

У зв'язку з початком роботи в Лас-Вегасі міжнародної виставки «Америка—Україна-92», привітання її учасникам і гостям направили Президент України Леонід Кравчук та Президент США Джордж Буш:

Мені надзвичайно приємно звернутися з цим привітанням до всіх учасників та гостей першої Міжнародної виставки «Америка — Україна-92» в Лас-Вегасі.

На цій виставці представлено далеко все з того, що має в своєму розпорядженні економіка сучасної України. Але в ній насамперед — свідчення великого творчого потенціалу нашого талановитого, працьовитого народу, який переживає сьогодні складний період свого національного і духовного відродження. Сподіваюся, що ця виставка водночас допоможе всім, хто матиме нагоду побувати на ній, пізнати і краще зрозуміти, чим живе зараз нова держава Україна, яка лише рік тому стала на шлях свого незалежного розвитку, побудови ринкової економіки, соціально справедливого демократичного суспільства.

Проведення такої важливої виставки, на мою думку, має сприяти також подальшій розбудові всебічного взаємовигідного співробітництва між Україною і Сполученими Штатами Америки, зміцненню взаємної довіри і утвердженню в наших відносинах принципів рівноправного, демократичного партнерства. Я глибоко переконаний в тому, що таке співробітництво відповідає інтересам як наших двох держав, так і міжнародного співтовариства в цілому.

Від щирого серця запрошую всіх мешканців м. Лас-Вегас, всіх громадян і гостей Сполучених Штатів Америки відвідати виставку «Америка — Україна-92».

З найліпшими побажаннями міцного здоров'я, щастя й миру.

Леонід КРАВЧУК.

Я щасливий привітати всіх, хто збирається в Лас-Вегасі на Торговельну виставку «Америка — Україна-92».

Коли ми святкуємо закінчення холодної війни і виникнення демократії в державах усього світу, ми також пам'ятаємо про ту життєву роль, яку відіграє стабільна орієнтована на ринок економіка в сприянні нововведенням, процвітанню і розвиткові. Ось чому з великим задоволенням і надією ми є свідками зусиль держав, що недавно визволились, таких, як Україна, у здійсненні принципів ринкового розвитку для досягнення економічної життєздатності і незалежності. Як показує ця подія, Сполучені Штати залишаються вірними своєму зобов'язанню зміцнювати наші ділові та урядові відносини з Україною і надавати допомогу, спрямовану на приватизацію промисловості України і конверсію військових заводів. Як Україна, так і Сполучені Штати дістануть взаємну вигоду від зростання обміну знаннями і від розширення нашого міжнародного ділового партнерства.

Барбара приєднується до мого привітання і шле найкращі побажання плідних угод.

Джордж БУШ.

Експрес-інформація

ПРИЙНЯТО ПОРЯДОК ДЕННИЙ

на сьомому з'їзді народних депутатів Росії, який триває у Москві. Зокрема, планується обговорити хід економічної реформи, роботу над Основним Законом країни і внесення поправок до чинної Конституції, обновити частину складу Верховної Ради.

У роботі з'їзду беруть участь більш як 980 народних депутатів. Вчора перед парламентаріями виступив Президент Росії Б. Єльцин. Більшу частину доповіді він присвятив ролі і місцю з'їзду і депутатського корпусу у здійсненні реформ у Російській Федерації.

ЗАХІД У ВІДПОВІДЬ

Стаціонарні пости прикордонної поліції на українсько-молдовському кордоні почало виставляти Міністерство національної безпеки Республіки Молдова.

Це здійснюється відповідно до указу Президента Молдови М. Снегура «Про невідкладні заходи щодо захисту внутрішнього ринку РМ».

На постах, як повідомляє прес-служба Прикордонних військ України, здійснюватиметься догляд осіб і транспортних засобів, які їдуть через українсько-молдовський кордон. Прикордонним постам надано статусу міжнародних.

Цих заходів вжито у відповідь на вихід України з рубльової зони.

БАРБІ, НАША ЧЕСТЬ І ГОРДІСТЬ

Цілком можливо, що ім'я омріяної мільйонами дітей ляльки Барбі означає, ласкаво кажучи, просто — Варварка.

А Варварка — вона всюди Варварка, навіть якщо красується на фасаді славного (без іронії) заводу, заводу на шої (знову ж таки — без перебільшення) гордості й честі. Що це — варваризуємося потихеньку? Чи — навпаки — вчимося сприймати світ без зашореності? Без того, приміром, щоб називати фабрику іграшок залізобетонним іменем «Победа» і так далі, і так далі...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Справа за практичними кроками

Вчора Президент України Леонід Кравчук прийняв віце-прем'єр-міністра Монголії Чойжилсуренгійна Пуревдоржа, який перебуває в Україні на чолі урядової монгольської делегації.

Сторони обмінялися думками щодо подальшого розвитку взаємовигідних українсько-монгольських відносин. Президент України, зокрема, наголосив: після підписання в Улан-Баторі на вищому рівні міждержавних документів нині справа — за практичними кроками. І працювати обом державам тут слід рішуче, щоб інші проблеми не відсунули вбік практичне втілення досягнутих домовленостей.

Ігор ГРУШКО.

ДАТИ ГАРАНТІЮ

Україна вживає заходів з організації контролю над експортом технологій подвійного призначення і готується приєднатися до режиму нерозповсюдження ракетних технологій. Про це повідомив заступник міністра закордонних справ України Б. Тарасюк на форумі співробітництва Координаційного комітету з контролю над експортом (КОКОМ), що проходив 23—24 листопада в Парижі.

Виступаючи на брифінгу в МЗС України, Б. Тарасюк сказав, що КОКОМ, який більш як 40 років фактично забороняв експорт найновітнішої техніки і технологій до колишніх соціалістичних держав, уперше скликав такий форум за участю «протилежної сторони». Учасники зібрання обговорювали можливості зняття обмежень у міжнародній торгівлі, враховуючи нові політичні реалії. Представники КОКОМ, однак, наголосили: щоб зробити це, потрібні певні гарантії. Йдеться про спеціальні офіційні заяви країн — колишніх членів соцтабору, в яких вони зобов'язалися б розробити системи контролю над власним експортом (це стосується нас у тому плані, що Україна в принципі сама є потенційним експортером високих технологій, зокрема ракетних, які можна використати для розв'язання військових завдань), використовуватимуть експортні товари і технології лише в мирних цілях, не перепродувати їх третій стороні тощо. Ці заяви КОКОМ розглядатиме на індивідуальній основі (до речі, Угорщина, Польща, Чехо-Словаччина, Болгарія та Румунія їх уже представили). Тож, справа за нами.

Олексій ЄВСІКОВ.

Державна комісія повідомляє

Державна комісія по проведенню грошової реформи в Україні встановила з 1 грудня 1992 року максимальне відхилення у розмірі п'яти відсотків курсу покупця від курсу продавця комерційних банків України по безготівкових операціях з рублями.

Комісійні збори по операціях купівлі-продажу рублів не стягуються.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

«ПОВЕРНЕННЯ НАЗАД ОЗНАЧАЛО Б ПОВНИЙ КРАХ»

З інтерв'ю Президента України Л. КРАВЧУКА іспанській газеті «Ла Вангуардіа»

Запитання: Пане Президенте, за різних ситуацій Ви казали, що Захід не розуміє Україну. Які помилки, на Вашу думку, він має виправити?

Відповідь: Насамперед, гадаю, нам потрібно виправити свої помилки. Я не хочу, щоб склалося враження: Україна безгрішна і її керівництво не робить помилок — допускається прорахунків лише Захід.

Вважаю: якість помилки Заходу обумовлені, в першу чергу, відсутністю інформації про нашу державу. Адже до останнього часу там сприймали Україну як частину Росії. Знаю багатьох західних політиків та журналістів, котрі й зараз вважають: розпад Союзу — помилка. І багато хто бажав би, аби якомога швидше колишні республіки повернулися назад, тому СНД сприйняли як черговий СРСР.

Усе це обумовлене не злою волею, а незнанням справжнього стану справ, психологічними проблемами, якоюсь мірою страхом. Мене іноколи запитують: чи не буде у вас югославського варіанту? Захід боїться, що протиріччя, які виникають зараз між державами у зв'язку з розпадом СРСР, неминучі й можуть призвести до конфронтації. Я розумію політиків. Якщо виникне конфлікт між Україною і Росією, іншими державами, що володіють могутніми збройними силами, то можуть бути катаклізми не лише для нас, а й для всього світу.

Дуже важливо, щоб Захід виправив своє помилкове розуміння ситуації і сприйняв Україну як державу. Наприклад, як Польщу або Угорщину. Щоб саме як до держави він і визначив свою політику. Зваживши, що ми сьогодні — велика європейська країна з величезним потенціалом, у тому числі й військовим, і тоді нам стане легше розв'язувати свої проблеми. Нам потрібні розуміння і підтримка в цьому.

Запитання: Україна й Туркменистан не підписали статут СНД. Чи означає це, що Ваша держава передбачає вийти із співдружності?

Відповідь: Поки що ніхто не підписував статут. Його можуть скріпити підписами лише глави держав, що й планується зробити у Мінську. Зустріч перенесли з 4 на 18 грудня. Якщо будуть враховані, повторюю, враховані пропозиції України, то ми приєднаємося до нього. У противному разі не приєднаємося. Мені здається, це нормальна позиція. Кожна держава, входячи до якоїсь структури, має намір, щоб її інтереси були враховані. Тобто ми не ставимо завдання взагалі вийти з СНД. Ми хочемо, щоб співдружність відповідала своєму статусу. Не виходила за його межі і не намагалася перетворитися на Союз РСР.

Запитання: Чи немає у Вас відчуття, що США зацікавлені у підвищенні рівня політичної єдності колишніх республік СРСР?

Відповідь: США і колишній Радянський Союз будували світову політику на принципі безпеки, за котру й відповідали. За основу бралися їхні інтереси. Коли СРСР розпався, Сполучені Штати взяли орієнтацію на Росію. І знову я зрозумів, що ця політика будується на інтересах двох великих ядерних держав. Тому відносини з Україною тривалий час ставилися залежно від того, як на них подивиться Росія. США побоюються (і мають якісь підстави), що ядерні держави — Україна, Росія, Білорусь, Казахстан — можуть створити певні складності для світу і для Штатів. Вони, звичайно, хотіли б мати справу з одним партнером. Але одного партнера немає. Треба будувати політику виходячи не зі своїх бажань, а з реального стану справ. На карті світу з'явилася Україна. Цей факт необхідно враховувати. Інакше буде допущено великої помилки. Зараз варто не намагатися об'єднати знову держави, а допомогти кожному з них збудувати демократичний правовий порядок. І тоді небезпека війни в багато разів зменшиться, тому що не буде імперії. Усі війни — породження імперій. Таким був Радянський Союз, і не потрібно, щоб Росія стала нею. Це не в інтересах ні росіян, ні українців, ні американців.

Запитання: Останнім часом Ви заявляли, що Україна хотіла б одержати відшкодування за відправлені в Росію ядерні боєголовки. Чи ратифікує Україна договір «Старт», котрий передбачає таку відправку?

Відповідь: Почну з того, що договір «Старт» не підписано. Україна в даному разі не відмовилася від підпису, що його поставив ще Горбачов під час існування Союзу. Таким чином, ми приєднуємося уже не як держава у складі колишнього СРСР, а як окрема сторона, окрема держава. Тепер Україна має право висунути певні умови. Їх дві. Перша — це гарантії нашої безпеки після того, як ми знищимо ядерну зброю. І друге. Ми повинні одержати відшкодування за вивезення такого величезного багатства. Адже в чому парадокс: США купуватимуть в Росії ядерний вміст ракет. А ми що ж — маємо віддавати його їй безплатно?

Запитання: Опозиція, натхнена деякими іноземними діячами, зокрема Генрі Кіссінджером, бореться за те, щоб Україна не відмовилася від ядерного арсеналу як противаги ядерному потенціалу Росії. Чи поділяєте Ви цю точку зору?

Відповідь: Я не поділяю. Взагалі тут існують дві проблеми: політична і науково-технічна. Щодо першої, то свій політичний курс Україна визначила в Декларації. І відмовлятися від нього ми не маємо наміру.

Тепер про науково-технічну проблему. Щоб стати ядерною державою, треба мати відповідну промисловість. У нас її немає. Для цього необхідні мільярди доларів. А ми сьогодні не маємо навіть мільйонів, щоб купити, скажімо, найнеобхідніші ліки. Тому треба дивитися реально на речі. Йдеться про інше: як прийти до без'ядерного статусу без шкоди для нашого народу, щоб були гарантії захисту нашої національної безпеки.

Запитання: Після візиту головкому збройних сил НАТО в Європі Д. Шалікашвілі до України ми дізналися, що цей військовий блок не дає вам жодних гарантій безпеки.

Відповідь: А він сьогодні і не може дати. НАТО дає гарантії насамперед своїм членам. Україна не є членом НАТО.

Звичайно, ніхто Україну не може захистити краще, ніж ми самі. З іншого боку, ми будемо краще захищені, коли Україну скоріше приймуть до міжнародних, і в тому числі європейських, структур. І третій момент. Я вважаю, що західні держави мають зробити заяви, можливо від ООН чи від НБСЄ, ті держави, котрі знищують ядерну зброю, будуть мати захист; кожного, хто зазіхне на інтереси цієї держави, буде зупинено. Та ні під жодну парасольку ми не йдемо. Ні під СНДовську, ні під НАТОвську. Тому що Україна — позаблокова держава.

Запитання: Чи має Україна ефективний контроль над ядерною зброєю, розташованою на її території?

Відповідь: Сьогодні я можу зупинити будь-який наказ про запуск ракети з території України. Зупинити своїм наказом.

Запитання: І можете запобігти вивезенню цієї зброї до Росії?

Відповідь: Безумовно.

Запитання: Ви підписали договір зі Снєгуром, у якому підтвердили територіальну цілісність Молдови, включаючи Придністров'я. Я був там і трохи знаю ситуацію. Чого хоче Україна в цьому регіоні? Чому запитую? Ви віддали Росії керівництво 14-ю армією, що належала раніше Одеському військовому округові. Вас не хвилює, що війська одного з ваших сусідів окупують іншого?

Відповідь: Я виступав і виступаю за виведення 14-ї армії з Молдови. Сказав про це Єльцину, Ілієску, Снєгуру. І вважаю, що питання має бути розв'язано цивілізованим, договірним шляхом. Україна добиватиметься такого розв'язання.

Чого хоче Україна у Придністров'ї? Щоб воно мало автономію у складі Молдови. Як, наприклад, Крим у складі України. Але, вважаю, варто обумовити, що коли Молдова з якихось причин змінить свою орієнтацію, то Придністров'я може теж визначити свій статус, вирішити, з ким йому бути.

Запитання: Яке значення мало б для України об'єднання Бессарабії — теперішньої Молдови — з Румунією?

Відповідь: Це право частини народу, котрий живе у Молдові. Але ми хотіли б, щоб таке саме право мали і 600 тисяч українців, 500 тисяч росіян, які проживають у Молдові. Я знаю, що далеко не всі молдовани бажають об'єднатися з Румунією.

Запитання: Ви — противник федерального устрою України, проте у її складі уже є автономна Республіка Крим. Як Ви дивитеся на це?

Відповідь: Крим — автономія територіальна, вона не уявляється як самостійна політична структура. Україна делегувала йому певні повноваження. Це нормальне явище, і воно не означає, що наша держава стала федеративною.

Запитання: Допоможіть пояснити нашим читачам популярно, що Україна не повернеться до свого комуністичного минулого.

Відповідь: Популярно? Ну, візьмемо таку ситуацію. Людина перепливає річку шириною 500 метрів. І вже подолала 400. А їй кажуть: або повертайся назад, або пливи вперед. Що вона обирає? Тим більше, що сили у неї закінчуються. Україна уже пропливла ці 400 метрів, віддавши багато енергії. І повернення назад, до старого режиму, означало б повний крах. Ось чому такого повернення не буде.

З ДІЛОВИМИ ПРОЕКТАМИ

1 грудня, у день річниці історичного Всеукраїнського референдуму, перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв групу канадських та англійських підприємців, що перебувае у Києві з метою вивчення ділових можливостей у сучасній Україні.

Під час бесіди В. В. Дурдинець розповів гостям про політичну та економічну ситуацію в Україні, її стратегічні цілі по розбудові української державності, побудові правової, незалежної цивілізованої держави. Гості з вдячністю сприйняли інформацію. Зі свого боку керівник фірми «Лендфорд» Мирослав Іваників та віце-президент фірми Зенон Потічний, представники фірм «Хілтон» Раймонд Сіго, «Джедфро» Василь Форковець, «Канадієн» Стен Грег поділилися своїми міркуваннями щодо можливої участі їх фірм у розвитку соціальної інфраструктури в столиці України Києві, інших містах. Зокрема фірма «Хілтон» готова до розгортання будівництва готельного комплексу у Московському районі Києва. Сказано й про інші проекти.

Бесіда пройшла у діловій, конструктивній обстановці.

Під час бесіди був присутній представник Президента в Московському районі Києва М. І. Бідзіля.

Прес-центр Верховної Ради України

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ПОЛОЖЕННЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ РАДУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ЇЇ СКЛАД

На виконання Указу Президента України від 27 жовтня 1992 року «Про реорганізацію Адміністрації Президента України»:

1. Затвердити Положення про Соціально-економічну раду Президента України (додається).

2. Затвердити склад Соціально-економічної ради Президента України (додається).

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
30 листопада 1992 року

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ РАДУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1. Соціально-економічна рада Президента України (далі — Рада) створюється для вироблення науково обгрунтованих пропозицій Президентові України щодо основних напрямів соціальної економічної політики і механізмів її реалізації.

2. Основними завданнями Ради є:

— проведення аналізу соціально-економічного стану України, подання Президентові України узагальнень і пропозицій з цих питань;

— підготовка матеріалів до щорічних доповідей Президента України Верховній Раді України в частині, що стосується соціально-економічного стану держави, ходу реформ та виконання законів і постанов Верховної Ради України соціально-економічної спрямованості;

— науково-методичне та організаційне забезпечення підготовки проектів законів з питань соціального та економічного розвитку держави, що вносяться Президентом України у Верховну Раду України в порядку законодавчої ініціативи;

— підготовка пропозицій та проектів указів і розпоряджень Президента України з питань соціально-економічного розвитку України;

— аналіз рішень відповідних органів державної виконавчої влади та прогнозування соціально-економічних наслідків їх реалізації;

— експертиза проектів міждержавних угод соціальної та економічної спрямованості;

— розробка пропозицій Президентові України щодо запровадження механізмів взаємодії органів державної виконавчої влади всіх рівнів у соціально-економічній сфері;

— за дорученням Президента України брати участь у здійсненні контролю за виконанням указів і розпоряджень Президента України соціально-економічного характеру.

3. Раду очолює Голова Ради, який призначається Президентом України і йому підпорядковується.

Персональний склад Ради затверджується Президентом України за поданням Голови Ради.

4. За дорученням Президента України Рада може здійснювати й інші повноваження.

5. Основною формою роботи Ради є засідання.

6. Організаційне забезпечення діяльності Ради здійснюється апаратом Радника Президента України з соціально-економічних питань.

Секретар Адміністрації Президента України М. ХОМЕНКО

СКЛАД

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ РАДИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Симоненко Валентин Костянтинович — Голова Соціально-економічної ради Президента України, Радник Президента України з соціально-економічних питань, кандидат економічних наук

Подолєв Ігор Валентинович — перший заступник Голови Соціально-економічної ради Президента України, доктор економічних наук

Бородюк Володимир Михайлович — директор Інституту національних економічних програм, доктор економічних наук

Валуєв Борис Іванович — завідуючий кафедрою Одеського інституту народного господарства, академік Академії інженерних наук України

Ворона Валерій Михайлович — директор Інституту соціології АН України, доктор економічних наук

Гальчинський Анатолій Степанович — завідуючий кафедрою Київського університету імені Тараса Шевченка, професор, доктор економічних наук

Геєць Валерій Михайлович — завідуючий відділом Інституту економіки АН України, член-кореспондент АН України, доктор економічних наук

Кравченко Богдан Олександрович — співдиректор Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті Міністрів України, професор Альбертського університету (Канада)

Мамутов Валентин Карлович — директор Інституту економіко-правових досліджень АН України, академік АН України

Михалевич Володимир Сергійович — директор Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова, академік АН України

Пирожков Сергій Іванович — директор Національного інституту стратегічних досліджень, член-кореспондент АН України, доктор економічних наук

Созінов Олексій Олексійович — президент Академії аграрних наук України, академік АН України

Секретар Адміністрації Президента України М. ХОМЕНКО

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ

У зв'язку з проведенням 3 грудня 1992 року Міжнародного дня інвалідів, проголошеного Генеральною Асамблеєю ООН, та з метою привернути увагу суспільства до проблем інвалідів:

1. Створити організаційні комісії при Раді Міністрів Республіки Крим, державних адміністраціях областей, міст Києва та Севастополя для підготовки і проведення в Україні Міжнародного дня інвалідів.

Доручити комісіям:

провести до кінця 1992 року додаткове обстеження соціально-побутових умов інвалідів різних категорій, проаналізувати хід виконання Закону України про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні та Комплексної програми розв'язання проблем інвалідності, здійснити заходи, спрямовані на конкретну допомогу інвалідам. При цьому особливу увагу звернути на допомогу їм у підготовці до зими (ремонт житла, придбання палива, одягу, продуктів харчування тощо);

організувати проведення заходів, спрямованих на допомогу інвалідам (благодійні аукціони, збір коштів, речей, безкоштовні обіди тощо);

звернутися до трудових колективів підприємств, установ, організацій, колгоспів, радгоспів, кооперативів, громадських організацій, релігійних конфесій, благодійних фондів з проханням надати всебічну допомогу інвалідам у створенні їм рівних можливостей, широко висвітлювати в засобах масової інформації благодійну роботу, спрямовану на поліпшення умов життя інвалідів.

2. Кабінету Міністрів України, Раді Міністрів Республіки Крим, державним адміністраціям областей, міст Києва та Севастополя:

вжити додаткових заходів до зміцнення матеріальної бази будинків-інтернатів для престарілих та інвалідів, територіальних центрів обслуговування пенсіонерів, відділень соціальної допомоги на дому, Українського товариства сліпих і Українського товариства глухих, Спілки організацій інвалідів України;

розширити мережу магазинів по продажу продовольчо-промислових товарів, пунктів громадського харчування та побутового обслуговування за соціально доступними цінами і з набором товарів цільового призначення та послуг; поліпшити забезпечення інвалідів медикаментами і ліками;

прискорити вирішення питань щодо забезпечення інвалідів усіма видами протезування, транспортом та іншими засобами пересування;

виходячи з можливостей місцевих бюджетів, вирішити питання щодо виплати всім інвалідам у зв'язку з цією датою разової матеріальної допомоги у розмірі не нижче мінімальної пенсії за віком.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 листопада 1992 року

Актуально

ПРОКУРАТУРА КРИМУ — НА БОЦІ ЗАКОНУ І КРИМСЬКИХ ТАТАР

Уперше за багато десятиліть прокуратура Республіки Крим провела прес-конференцію для кримських та українських журналістів. У ній взяли участь прокурор Криму Леонід Ізосімов, його заступники, начальники відділів та інших підрозділів республіканської прокуратури. Спостерігачі пов'язують це з **недавнім** затвердженням Верховною Радою Криму на посаду прокурора республіки Л. Ізосімова, а також з подіями, що відбулися 1 жовтня в Красному Раю поблизу Алушти, та 5—6 жовтня — біля парламенту Криму. Будемо сподіватися, як заявили керівники прокуратури, що такі прес-конференції стануть традиційними.

Л. Ізосімов повідомив, що протягом першого півріччя прокуратура розглянула понад шість тисяч заяв громадян, з яких шість відсотків визнано обгрунтованими. На жаль, як зазначалося на прес-конференції, прокуратурі республіки не вдалося досягти стабілізації у боротьбі із злочинністю. За 10 місяців цього року на півострові вчинено 26.587 злочинів, серед них — 4.180 особливо тяжких. Насторожує, що за цей час правоохоронними органами зафіксовано 207 навмисних убивств. Порівняно з відповідним періодом минулого року кількість загальних злочинів зросла на 23,6 відсотка, тяжких — на 63,5. До того ж розкрито лише 45 відсотків злочинів. Більшість залишилася не розкритою, злочинці гуляють на свободі.

Зазначалося, що грубо порушують законодавство, а інколи навіть вступають у зговір зі злочинцями деякі працівники правоохоронних органів. Близько 200 працівників внутрішніх справ за вимогою прокурорів притягнуто до дисциплінарної відповідальності, а сім — до кримінальної, прокуратура скасувала близько тисячі необгрунтованих звинувачень, пред'явлених громадянам органами міліції.

«Сьогодні проблематично, — зазначив Л. Ізосімов, — щоби людина знайшла захист у суді». Правда, додав, що це його суб'єктивна точка зору. Але журналісти зрозуміли прокурора правильно: якщо справу передають до суду, то вирок практично забезпечений. Тому від прокуратури, слідчих органів нині залежить дуже багато, щоб жодна невинна людина не постраждала.

На прес-конференції підкреслювалося, що зростає злочинність серед неповнолітніх. Не вирішене питання зайнятості підлітків. У законі записано, що до 15-річного віку діти повинні відвідувати школу. Та в Криму набуло стихійного характеру виключення із школи дітей, котрих учителі вважають важкими й не хочуть мати з ними справу.

Журналістам нагадали, що на півострові функціонують дві природоохоронні прокуратури — Кримська і Керченська. Тут також надзвичайно багато проблем. М'яко кажучи, не вистачає коштів на будівництво очисних споруд, в результаті чого стічними водами, каналізаційними відходами з промислових підприємств заболочуються водоймища, Чорне та Азовське моря. Лише в 1991 році в моря скинено 118 мільйонів кубометрів стічних вод.

Кричущі факти були оприлюднені у зв'язку з поверненням на свою історичну батьківщину кримських татар. Виявляється, на півострові є будинки, ніким не зайняті сьогодні, в яких колись жили представники депортованого народу. Але надати це житло їхнім дітям чи внукам неможливо. Немає правової бази. Це тільки один із багатьох прикладів. Тому, як повідомив Л. Ізосімов, «ми й звернулися до Верховної Ради Криму з проханням, щоб вона вийшла із законодавчою ініціативою до Верховної Ради України з цілої низки нерозв'язаних проблем, з якими ми стикаємося практично на кожному кроці».

Керівники прокуратури заявили однозначно: ми за якнайшвидше повернення депортованих народів і зробимо для цього все від нас залежне. Республіканська прокуратура скасувала протизаконні рішення Сімферопольського та Бахчисарайського райвиконкомів про заборону прописувати кримських татар у зв'язку з тим, що їх співвітчизники десь там самовільно зайняли земельні ділянки.

Відповідаючи на запитання щодо заборони ВР Криму діяльності Меджлісу кримськотатарського народу, Л. Ізосімов сказав: «Антиконституційною вважаю діяльність Меджлісу тільки в тому, що він оголосив про можливі акти громадянської непокори, про створення загонів самооборони, про мобілізацію представників свого народу. Що ж стосується самого Меджлісу, то це законний представницький орган кримськотатарського народу. І в цьому плані прокуратура ніяких рішень щодо Меджлісу не прийматиме. Адже легше проголосувати, аніж йти на контакт із цим народом, деколи, може, і складний».

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Продиктовано в номер

У МОСКВІ ДОЛАР ВПАВ

Вчора на торгах Московської міжбанківської валютної біржі зафіксовано різке падіння біржового курсу долара США. Якщо на попередніх торгах долар коштував 447 рублів, то нині він зупинився на відмітці 417, що на 30 рублів нижче від попереднього. Насамперед це пов'язано з тим, що попередня пропозиція доларів США на торгах склала 63,91 мільйона доларів, що набагато перевищило попит (43,93 мільйона доларів).

Сергій ЯСЕН.

ТРОЛЕЙБУСНИЙ РОБІН ГУД

Херсонці давно звикли до крадіжок автомашин. А ось викрадено тролейбус. 18-річний Сергій Харжевський у такий спосіб хотів допомогти обуреним пасажирам, які замучились чекати транспорту на новому житловому масиві Таврійський. Юний водій обслуговував людей, аж поки не «сіли» акумулятори. Вчинком, за який йому доведеться відповідати перед судом, хлопець привернув увагу до проблеми, що не вирішується десятиліттями. «Тролейбуси — основний засіб перевезення пасажирів, — коментує заступник начальника міського тролейбусного управління М. Питанін. — Маємо 120 км контактної мережі, а парк слабенький, не вистачає 60—80 машин. Марно старався «робін гуд»: навіть якби ми скоротили час обідньої перерви водіїв, нічого путнього не вийшло б. Щоб прискорити рух, треба придбати нову техніку. Понад десяток машин закупили в Росії. А головну надію покладаємо на Дніпропетровськ».

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

ГЕНДИРЕКТОРА «КРИМЛІСУ» УБИЛИ В СІМФЕРОПОЛІ

Близько 21 години у п'ятницю, 27 листопада, у під'їзді будинку № 15 на вулиці Тургенєва на генерального директора республіканського виробничого об'єднання «Кримліс» Олега Ісаєнка, який повертався додому, було здійснено бандитський напад. Він одержав тяжку травму голови від удару важким предметом і помер у лікарні під час операції. Ведеться слідство. Некролог, який надрукували кримські газети 1 грудня, підписано керівниками Верховної Ради та Ради Міністрів Республіки Крим.

Олександр ПІЛАТ.

НАШ ПРЕМ'ЄР — ПРОФЕСОР

Прем'єр-міністра України Леоніда Кучму обрано професором кафедри технології виробництва Дніпропетровського держуніверситету. Як стало відомо, кандидат технічних наук Леонід Кучма має ряд наукових праць. Коли очолював дніпропетровський «Південний машинобудівний завод» вів на підприємстві філію кафедри, читав лекції в університеті. Конкурс на заміщення вакантної посади професора було оголошено до обрання Леоніда Кучми прем'єром.

Інформ «Собор».

У партіях і рухах

ТРОЯНДА—ЯК СИМВОЛ ЄДНА

Розумію, що говорити про сучасну українську політику і квіти неможливо, оскільки поняття ці в принципі несумісні. Але доводиться. І не тому, що українські соціал-демократи затвердили свою партійну символіку: насиньому фоні стилізована золота троянда у напівколі з семи зірочок (за кількістю літер у слові «Україна»). А тому, що соціал-демократи заслужили квітів, бо зробили те, що не робиться серед політиків майже ніде в світі. Вони об'єдналися. Не ввійшли в коаліцію чи блок партій заради досягнення якихось політичних цілей, а злили дві партії в одну, а саме — в Соціал-демократичну партію України (СДПУ), об'єдналися дві соціал-демократичні партії республіки.

Сталося це 28—29 листопада цього року в Києві на IV з'їзді Соціал-демократичної партії України (СДПУ), яка затвердила спеціальну ухвалу про партійне злиття з Об'єднаною соціал-демократичною партією України (ОСДПУ). З боку СДПУ крок до об'єднання зроблено, а ОСДПУ має зробити його на своєму з'їзді через два тижні, і, як показав з'їзд, попри всі особисті амбіції окремих лідерів, проблем з цим не буде. А отже, в Україні все-таки знайшлися політики, які не на словах, а на ділі консолідувалися. Чого й суспільству побажали. І запропонували програму, заради якої можна й треба об'єднуватися і працювати.

У Декларації принципів СДПУ говориться: мета партії — це утвердження непорушності і невід'ємності визнаних світом прав людини, зміцнення незалежної української держави, беззастережне відстоювання демократії, утворення соціально орієнтованого багатоукладного ринкового господарства, розвиток громадянського суспільства тощо. Попри всю цю знайому і засвоєну вже, здається, всіма українськими політиками фразеологію, сьогодні з великою часткою ймовірності можна сказати дві речі: час соціал-демократії в Україні ще не настав, але й альтернативи їй практично нема. Бо хто може заперечити такій програмній тезі: «утвердження такого суспільного устрою, за якого людина стала б метою, а не засобом суспільного розвитку, а політичні, економічні та соціальні процеси були гуманізовані, тобто підпорядковані інтересам людини». Не «гвинтика» в механізмі побудови «світлого майбутнього», а людини як самодостатньої цінності, доводити яку нема потреби.

Головна ж проблема соціал-демократів сьогодні, як, до речі, й ... полягає на... гах чи не... ної програ... зробити, п... люди. Пов... кращий сп... приклад, ... кати, що ... самому її ... доксальніс... менту, на ... нам сьогод... дасть ні ... тому, що ... Бо борсає... посткомун... явність па... «нагодує... ний голова... родний де... Збітнєв ві... род ... створит... сам наївс... Михайло ... льно, това...

Волод...

ЗНОВУ — КОМУНІЗМ?

«Вставай, проклятьем заклейменный, весь мир голодных и рабов!..» — заспівали після II з'їзду Соціалістичної партії України делегати. А знову обраний головою СПУ Олександр Мороз на моє запитання, чи буде партія будувати комунізм в Україні, відповів приблизно так: будувати важко, але намагатимся робити все для того, щоб комунізм прийшов на землю України, Соціалістична партія таки буде.

645 делегатів з усіх областей України та Республіки Крим проголосували за дещо змінені Програму і Статут партії. Лідер партії Олександр Мороз змушений був добиватися, щоб у документах з'їзду не знайшло відображення мовне питання: щоб не дратувати рухівців та «інших демократів». Тому вимога багатьох делегатів добиватися у законодавчому порядку прийняття державної двомовності була вкрай негативно сприйнята лідером партії.

Кілька разів порушувалося питання про реабілітацію КПРС-КПУ, повернення партії націоналізованого майна. Гість з Москви — від Соціалістичної партії трудящих Росії заявив однозначно (було це у неділю): завтра Конституційний суд Росії відмінить заборону КПРС. І майно партії, «за яке доведеться поборотися», за переконанням гостя, партійці повернуть. Отже, доведеться кусати лікті тим, хто не був принциповим і не залишився вірним прихильником КПРС у скрутні часи...

Кожен з'їзд нової партії починається традиційно з питання про соціальну базу. У соціалістів такого питання не було, незважаючи на закид одного делегата-шахтаря про відірваність партійного життя від потреб трудящих. Справа у тому, що більшість населення України (як і СНД) — працівники наймані, які не є власниками і живуть на зарплату. Більш сприятливого грунту для ідей перерозподілу «награбованого акулами капіталізму» майна об'єктивно немає. А старі люди, які прожили все життя при владі КПРС, навіть не хочуть нічого чути про якийсь інший устрій держави. Основний аргумент тут такий: при комуністах отримували маленьку зарплату, але якось жили і годували дітей. Сьогодні не вистачає на харчі. Отже, 27.714 на сьогоднішній день лише тих, хто офіційно отримав членський квиток Соцпартії. За словами лідера партії О. Мороза, прихильників СПУ — кілька сот тисяч. За об'єктивними розрахунками — значно більше. Отже, небезпідставні надії делегатів, які висловлювалися на з'їзді, на майбутню перемогу соціалістів ... би у рево... має...

Крім с... тань, на ... ся і біль... ЦК КПРС ... був прису... гість, ... ням ві... прямо: п... КПРС — ... відновлен... і тут деле... милялися: ... мічні зв'я... часто сьо... пишуть ... лення ... існує реа... собі без... ємствах ... лового ... ньому з ни... іншого ... зв'язки ... нувати не... якщо біл... підтримае... підтримає... забезпечен...

ЗІРКИ НЕ ХОДЯТЬ ПООДИНЦІ

З нетерпінням, але й з острахом очікуємо виходу в ефір 2 каналу Українського телебачення. Що це буде — бліда копія УТ-1, чи може стрілка кінематографічного компасу все ж хитнеться трохи в бік «Голівуду» і «Бі-бі-сі»? А може... й щось власне, несподіване?

Втім, надії є. Ефіру ще нема, зате життєрадісну «весняночку» неподалік русанівського каналу повели зірки. Тут можна зустріти всіх, кому ми аплодували в кінці вісімдесятих. «Господарі» — Марійка Бурмака (автор першого українського компакт-диску), Кирило Стеценко, Іван Малкович (конферансьє першої «Рути»), Сергій Архипчук (режисер «Рути» і «Вивиху»). Гостює — «Пропала грамота», на підльоті — «Бу-Ба-Бу». Згоду співробітничати зі студією дитячих програм висловили Мстислава Чайка і Вікторія Стах, а також усі молоді українські письменники, що пишуть для дітей (їх — аж четверо!). Одним словом, іменам несть числа. В коридорах студії ви можете запросто зустріти двох своїх улюбленців, які вражено вигукують один до одного: «Як, і ти — тут?» І все це люди, котрі тоді, в кінці вісімдесятих, надлюдськими зусиллями поставили нашу літературу й естраду з голови на ноги.

Приходьте брати автографи. Це цікаво. Але цікаво й інше — чи вистачить в УТ технічних можливостей для «фантазерів», а в керівництва національного телебачення — терпіння і дбайливості дочекатися, коли із зерен виростуть пагони? Чи, може, зірки знову повернуться на орбіти мистецьких кав'ярень, а їхні плани поглине культиватор сірого стандарту? Що ж, поживемо — побачимо.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Сенсація

ЕМІГРАНТІВ МЕНШЕ!

В Одесі, вперше за багато років, різко знизилася кількість людей, що виїздять на проживання за кордон. Таку сенсаційну новину повідомив начальник Одеського обласного ОВІРу В. Мамонтов: якщо торік за 10 місяців емігрувало 6,5 тисячі одеситів, то за такий самий період нинішнього — 4890. Скорочення — за рахунок тих, що волють поселитися назавжди на «землі обітованій». Якщо торік у Ізраїль емігрувало 4,5 тисячі одеситів, то цього року — лиш 889. Одночасно зростає кількість таких, що розчарувалися тамтешніми умовами життя і сподіваються повернутися до Одеси. Тут такі цифри: торік повернулося — 60, нині — вже 110.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Знай наших!

СОЛОДКИЙ ДЕСАНТ ФІРМИ «СВІТОЧ»

Колектив львівської кондитерської фірми «Світоч» — учасник міжнародної виставки у Лас-Вегасі, яка відкрилася сьогодні. До Сполучених Штатів поїхало близько сотні виробів з шоколаду, карамелі, тіста...

За виготовлення упаковки, емблем, стрічок для «солодкого десанту» узялась дипломований дизайнер Любов Матківська — донька екзекутивного директора Фонду «Допомога дітям Чорнобиля» Надії Матківської. Та так вдало, що її здібностями зацікавились не тільки львів'яни, а й торгові фірми США та інших країн.

На знімку: дизайнер Любов Матківська.

Кор...

МИТНИ...

провели в... вань найд... ської мит... шинки, де... менти, вод... йони карб... магазинах... ло хто бач...

Луцьк.

І ТУДИ...

До Луга... сі згідно ... кою та Г... ці Луганс... революції... емальован...

Луганс...

ДЕСЯТ...

Десятир... дивує дор... люнків. У... ністрація ... ості, при...

Київ.

НЕ ВМІ...

Письмен... об'єднанн... хи співпра... тивніше в... их і труд... зі первин... Журавськ... ласного о... женню ю...

Житом...

У партіях і рухах

...НДА—ЯК СИМВОЛ ЄДНАННЯ

...орити про
... політику
..., оскіль-
...инципі не-
...иться. І
...нські со-
...атвердили
...оліку: на-
...зована зо-
...півколі з
...ькістю лі-
...їна»). А
...ократи за-
...бо зроби-
...ться серед
...де в світі.
...е ввійшли
... партій за-
...кихось по-
...злили дві
...аме — в
...у партію
...б'єдналися
...ичні пар-

...-29 листо-
... Києві на
...емократич-
... (СДПУ),

яка затвердила спеціальну ухвалу про партійне злиття з Об'єднаною соціал-демократичною партією України (ОСДПУ). З боку СДПУ крок до об'єднання зроблено, а ОСДПУ має зробити його на своєму з'їзді через два тижні, і, як показав з'їзд, попри всі особисті амбіції окремих лідерів, проблем з цим не буде. А отже, в Україні все-таки знайшлися політики, які не на словах, а на ділі консолідувалися. Чого й суспільству побажали. І запропонували програму, заради якої можна й треба об'єднуватися і працювати.

У Декларації принципів СДПУ говориться: мета партії — це утвердження непорушності і невід'ємності визнаних світом прав людини, зміцнення незалежної української держави, беззастережне відстоювання демократії, утворення соціально орієнтованого багатоукладного ринкового господарства, розвиток громадянського суспільства тощо. Попри всю цю знайому і засвоєну вже, здається, всіма українськими політиками фразеологію, сьогодні з великою часткою ймовірності можна сказати дві речі: час соціал-демократії в Україні ще не настав, але й альтернативи їй практично нема. Бо хто може заперечити такій програмній тезі: «утвердження такого суспільного устрою, за якого людина стала б метою, а не засобом суспільного розвитку, а політичні, економічні та соціальні процеси були гуманізовані, тобто підпорядковані інтересам людини». Не «гвинтика» в механізмі побудови «світлого майбутнього», а людини як самодостатньої цінності, доводити яку нема потреби.

Головна ж проблема соціал-демократів сьогодні, як, до речі, й усіх інших партій, полягає навіть не у перевагах чи недоліках партійної програми, а в тому, як зробити, щоб у неї повірили люди. Повірили в те, що найкращий спосіб одержати, наприклад, ковбасу, це не чекати, що хтось її дасть, а самому її виготовити. Парадоксальність поточного моменту, на жаль, у тому, що нам сьогодні «избавленья» не дасть ні Бог, ані герой, і в тому, що ми в це не віримо. Бо борсаємося в залишках посткомуністичної віри в наявність партії, яка прийде й «нагодує народ». Новообраний голова Ради СДПУ народний депутат України Ю. Збітнєв вірить у те, що народ ... не го...и, а створит...акі умови, ...б він сам наївся. І це, як казав Михайло Сергійович, правильно, товариші.

Володимир СКАЧКО.

...ятьем зак-
...ир голод-
... — заспі-
...ду Соціа-
...країни де-
...браний го-
...сандр Мо-
...ання, чи
...ати кому-
...ловів при-
...ати важко,
...обити все
...унізм при-
... України,
...ртія таки

... усіх об-
...а Респуб-
...голосували
... Програму
...Лідер пар-
...ороз, зму-
...тися, щоб
...у не зна-
...я мовне
... дратувати
...х демокра-
...а багатьох
...ся у зако-
...у прийнят-
...вомовності
...вно сприй-
...ії.

ЗНОВУ — КОМУНІЗМ?

Кілька разів порушувалося питання про реабілітацію КПРС-КПУ, повернення партії націоналізованого майна. Гість з Москви — від Соціалістичної партії трудящих Росії заявив однозначно (було це у неділю): завтра Конституційний суд Росії відмінить заборону КПРС. І майно партії, «за яке доведеться побороться», за переконанням гостя, партійці повернуть. Отже, доведеться кусати лікті тим, хто не був принциповим і не залишився вірним прихильником КПРС у скрутні часи...

Кожен з'їзд нової партії починається традиційно з питання про соціальну базу. У соціалістів такого питання не було, незважаючи на закид одного делегата-шахтаря про відірваність партійного життя від потреб трудящих. Справа у тому, що більшість населення України (як і СНД) — працівники наймані, які не є власниками і живуть на зарплату. Більш сприятливого грунту для ідей перерозподілу «награбованого акулами капіталізму» майна об'єктивно немає. А старі люди, які прожили все життя при владі КПРС, навіть не хочуть нічого чути про якийсь інший устрій держави. Основний аргумент тут такий: при комуністах отримували маленьку зарплату, але якось жили і годували дітей. Сьогодні не вистачає на харчі. Отже, 27.714 на сьогоднішній день лише тих, хто офіційно отримав членський квиток Соцпартії. За словами лідера партії О. Мороза, прихильників СПУ — кілька сот тисяч. За об'єктивними розрахунками — значно більше. Отже, небезпідставні надії делегатів, які висловлювалися на з'їзді, на майбутню перемогу соціалістів на виборах. Потреби у революції просто немає...

Крім суто партійних питань, на з'їзді порушувалися і більш серйозні. Член ЦК КПРС Пригарін, який був присутнім на з'їзді як гість, ...ступаючи ...вітанням ві...мені ЦК, ...явив прямо: питання відновлення КПРС — це питання про відновлення СРСР. Схоже, і тут делегати з'їзду не помилялися: «розірвані економічні зв'язки», про які так часто сьогодні і говорять, і пишуть, ...магають ...дновлення ... хоча б ..., що існує реальна загроза масового безробіття на підприємствах військово-промислового комплексу і суміжних з ним виробництв. А іншого шляху відновити ці зв'язки соціалісти запропонувати не можуть. Отже, якщо більшість населення підтримає соціалістів, то підтримає і їхній варіант забезпечення зайнятості..

Костянтин ПАРИШКУРА.

Що почім?

Абсурдна логіка Абдулатіпова

Кримські газети на усі лади глаголять, що в Криму нібито порушуються права росіян. Такої думки, на жаль, і Голова Ради Національностей ВР РФ Рамазан Абдулатіпов. Він вважає, що жити в Україні і в Криму росіянам надзвичайно важко. Розвиваючи цю думку в інтерв'ю, яке опублікувала «Крымская правда», Абдулатіпов запевняє: «И то же самое для украинца, который живет, допустим, в Тюменской области (между прочим, там украинцев больше, чем русских). Мы им тоже завтра можем сказать, что вы тут все, которые записаны украинцами, давайте уезжайте или сдавайте экзам...
русскому языку...

Дивна, навіть...
гіка. Цікаво, на...
розраховано? Р...
в Криму, чи в...
більшого, мают...
кі школи, укр...
менській облас...
якому регіоні ...
навіть свого к...
ж, чи багато р...
ба що специа...
«древнерусским...

Олекса...

Крим.

І НЕ РУДА, Й НЕ ПОГА...

Щось новеньке!

У рамках міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми соціального захисту молоді в умовах зміни суспільно-економічних відносин», яка днями завершила свою роботу, відбувся для учасників незвичайний вечір. На нього запросила своїх колег-науковців та й просто друзів вчений секретар УкрНДІ Галина ЛАКТІОНОВА, яка є директором Вечірньої жіночої гімназії. Вечір був присвячений двохріччю цього незвичного для нас навчального закладу. Хотілося б зауважити — поки що незвичного. Бо справа, яку започаткували Галина Михайлівна та її однодумці-ентузіасти, безумовно, необхідна нашому украй розгубленому суспільству. «Вы заметили, как умеют слушать наши девушки?» — запитував один з героїв класичного оповідання. У гімназії навчають не лише слухати, а й говорити, тобто спілкуватися, і вести господарство, і писати твори, і шити, і вишивати, і не соромитися, звертаючись до лікаря, за порадою, і... Одним словом, там виховують справжніх жінок — ніжних, освічених, благородних, готових до будь-яких життєвих ситуацій. Все це й побачили гості, що завітали до Будинку вчителя того дня.

...«Скажи мені, хто твій друг, і я скажу — хто ти». Якщо оцінювати колектив гімназії з цих позицій, то можна лише із заздрістю зітхнути — такі в неї гарні друзі. Та з-поміж усіх яскраво вирізнявся один сімейний дует, а саме напрочуд талановита, і так само напрочуд чарівна Надія Кондратовська та не менш чарівний Олександр Бондаренко — актори театру російської драми імені Лесі Українки. І хоч театр російський, актори з таким блиском розіграли українську пісню «Як поїхав за снопами», що зал буквально вибухнув оплесками. А далі був гімназичний «капустник». Гімназистки розчулили своїми піснями всіх своїх викладачок та викладачів. Про глядачів же годі й каза...
стей прямо ...
вирішив пер...
свою місячну ...
ту.

І директор ...
на Лактіонова...
назія «не руд...
проте «батька-...
спонсорує гімн...
ко», а сама пр...
на з програм ...
лем молоді. ...
ня заорганізов...
з вечорів — а...
ся чимало, не ...
впаки, тут зав...
же тепла, сім...
ра. Може, то...
ють здібності ...
навчаються, й...
їхніх очах св...
гостей завжди ...
найкращих др...
стають друзям...
шається у душ...
лих заздрощі...
хесенько всер...
бує, не даючи...
оті дівчачі оч...
очах вихова...
юності такого ...
да.

Катерина ВО...

АБИ ТІЛЬКИ ДОЧЕКАТИСЯ...

Реалії

Майже рік складний, піддатливий до політичних коливань організм Донецької міської Ради працював на самоконтролі, оскільки не мав голови. Нарешті на 11-й сесії усе стало на свої місця: мільйонний Донецьк з мільйоном проблем здобув господаря в особі директора шахти імені Засядька, народного депутата Юхима Звягільського.

Бригадир прохідників шахти імені Засядька Петро Побережний виголосив на сесії, що післ...
вого мера мі...
кувати позит...
вже через кі...
Мешканці ж ...
кати і більш...
дочекатися.

Юрій ...

Донецьк.

Знай наших!

...ДКИЙ ...НТ ...МИ ...ОЧ»

...ської кон-
... «Світоч»
...іжнародної
...Вегасі, яка
...годні. До
...гів поїхало
...обів з шо-
..., тіста...
...я упаков-
...ок для «со-
...» узялась
...айнер Лю-
... — донька
... директора
...ога дітям
... Матківсь-
...ло, що її
...авились не
... а й торго-
... та інших

...айнер Лю-

Кор...

МИТНИЙ АУКЦІОН

провели вперше у Луцьку. Пропонувалося понад 200 найменувань найдефіцитніших товарів, вилучених працівниками Волинської митниці на кордоні з Польщею: телевізори, швейні машинки, деревообробні верстати, взуття, посуд, музичні інструменти, водяні насоси, білизна і таке інше. Всього — на три мільйони карбованців. Стартові ціни на аукціоні були нижчі, ніж у магазинах. Принаймні, так говорили, оскільки в магазинах їх мало хто бачив.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

І ТУДИ, І СЮДИ

До Луганська прибули перші вагони з картоплею із Білорусі згідно з угодою про співробітництво між Луганською міською та Гомельською обласною Радами. Крім картоплі, мешканці Луганська одержать м'ясо-молочні консерви, продукцію деревопереробної промисловості, а гомельчани — труби, вугілля, емальовані ванни, радіатори опалення тощо.

Микола БОГАРАДА.

Луганськ.

ДЕСЯТИЛІТНІЙ СТИПЕНДІАТ

Десятирічна Оленка Левська, учениця художньої школи № 1, дивує дорослих образністю мислення і довершеністю своїх малюнків. Український благодійний фонд «Інтелект» і держадміністрація Дніпровського району першими відзначили її здібності, призначивши їй стипендію фонду.

Наш кор.

Київ.

НЕ ВМИРАЄ ДУША НАША

Письменники Житомирщини зустрілися з членами обласного об'єднання всеукраїнського товариства «Просвіта». Намічено шляхи співпраці по відродженню національної мови і культури. Активніше вестиметься просвітницька робота у військових частинах і трудових колективах. Започатковують свою діяльність нові первинні осередки товариства. Літератори О. Опанасюк, А. Журавський, Данило Окиченко, А. Сірик і голова правління обласного об'єднання В. Чайківська намітили заходи по відродженню ювілеїв А. Малишка і Бориса Тена.

Володимир ЛИЗА.

Житомир.

Хара...

ДИЛЕТА... МАЄ ДУМ...

В Українському товаристві охорони природи задзвонив телефон. На протилежному кінці дроту хтось наполягав:

— Дозвольте зайти до вас. Хочу ознайомитися з матеріалами щодо диканських дубів.

Відповідь була на диво негостинною:

— Можете не заходити.

І, мовби вибачаючись, пояснили:

— У нас нічого конкретного ви не знайдете. Хіба що можемо показати розпорядження облвиконкому про охорону заповідних об'єктів природи на Полтавщині. У ньому вік Кочубеївських дубів оцінено у 250 років. Та вони, напевне, старші...

Відбулася ж розмова не з науковцем, а з робітником Полтавського виробничого об'єднання «Полтавмаш». УТОП — далеко не єдина адреса, куди звертався Василь Кішик. Уже давненько він приїхав з Диканьки до Полтави. Та рідний край на все життя закарбував у серці. Тому, немов спраглий, припадає він до літературних джерел, де згадується Диканька. Звичка докопуватися до історичної правди непомітно переросла в... пошуковця.

Чи не тому ...
на віру деякі ...
ської «Полтави...
сторожило те, ...
до Диканьки не...
межився свідче...
літератури. А ...
чути окремі л...
правнучки стра...
— графині На...
Тієї, що була ...
юнацьких захо...
Звідси й нет...
примхливою по...
зією:

Цветет в Дик...

Дубов, друзья...

Они о праот...
Доныне внук...

Насправді ж...
алея з п'ятиох...
в'їзді в Дикань...
ляровського, я...
майже 90 рок...

«А за дубам...
її розкішним ...
ним віковим ...
ділився вражен...
ник. На жаль, ...
тер не зазначи...
стояло обабіч ...
стань між ним...
де починалася ...

ГОЛОС України

...ННЯ

...нших партій,
...не у перева-
...ах партій-
... в тому, як
...неї повірили
...в те, що най-
...держати, на-
...у, це не че-
... її дасть, а
...вити. Пара-
...точного мо-
... у тому, що
...бавленья» не
...ні герой, і в
...це не віримо.
...в залишках
...ої віри в на-
...ка прийде й
...». Новообра-
... СДПУ на-
... України Ю.
... те, що на-
... год... и, а
...ови, ... він
...е, як казав
...ович, прави-

...СКАЧКО.

...орах. Потре-
... просто не-

...артійних пи-
... порушували-
...озні. Член
...тарін, який
...а з'їзді як
...очи ... вітан-
...ЦК, явив
... відновлення
...итання про
...СР. Схоже,
...'їзду не по-
...рвані еконо-
...про які так
... говорять, і
...оть ... днов-
... б..., що
...загроза ма-
...я на підпри-
...ково-промис-
...су і суміж-
...обництв. А
...відновити ці
...сти запропо-
...уть. Отже,
... населення
...іалістів, то
...ній варіант
...зайнятості..

Костянтин ...ИШКУРА.

Кримські газети на усі лади глаголять, що в Криму нібито порушуються права росіян. Такої думки, на жаль, і Голова Ради Національностей ВР РФ Рамазан Абдулатіпов. Він вважає, що жити в Україні і в Криму росіянам надзвичайно важко. Розвиваючи цю думку в інтерв'ю, яке опублікувала «Крымская правда», Абдулатіпов запевняє: «И то же самое для украинца, который живет, допустим, в Тюменской области (между прочим, там украинцев больше, чем рус-

Що почім!

Абсурдна логіка Абдулатіпова

ских). Мы им тоже завтра можем сказать, что вы тут все, которые записаны украинцами, давайте уезжайте или сдавайте экзамен по древнерусскому языку».

Дивна, навіть абсурдна логіка. Цікаво, на кого все це розраховано? Росіяни, чи то в Криму, чи в Україні, здебільшого, мають свої російські школи, українці ж в Тюменській області, та й в будь-якому регіоні РФ, не мають навіть свого класу. До того ж, чи багато росіян (крім хіба що спеціалістів) володіє «древнерусским языком»?

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

І НЕ РУДА, Й НЕ ПОГАНА

У рамках міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми соціального захисту молоді в умовах зміни суспільно-економічних відносин», яка днями завершила свою роботу, відбувся для учасників незвичайний вечір. На нього запросила своїх колег-науковців та й просто друзів вчений секретар УкрНДІ Галина ЛАКТІОНОВА, яка є директором Вечірньої жіночої гімназії. Вечір був присвячений двохрічню цього незвичного для нас навчального закладу. Хотілося б зауважити — поки що незвичного. Бо справа, яку започаткували Галина Михайлівна та її однодумці-ентузіасти, безумовно, необхідна нашому украй розгубленому суспільству. «Вы заметили, как умеют слушать наши девушки?» — запитував один з героїв класичного оповідання. У гімназії навчають не лише слухати, а й говорити, тобто спілкуватися, і вести господарство, і писати твори, і шити, і вишивати, і не соромитися, звертаючись до лікаря, за порадою, і... Одним словом,

Щось новеньке!

там виховують справжніх жінок — ніжних, освічених, благородних, готових до будь-яких життєвих ситуацій. Все це й побачили гості, що завітали до Будинку вчителя того дня.

...«Скажи мені, хто твій друг, і я скажу — хто ти». Якщо оцінювати колектив гімназії з цих позицій, то можна лише із заздрістю зітхнути — такі в неї гарні друзі. Та з-поміж усіх яскраво вирізнявся один сімейний дует, а саме напрочуд талановита, і так само напрочуд чарівна Надія Кондратовська та не менш чарівний Олександр Бондаренко — актори театру російської драми імені Лесі Українки. І хоч театр російський, актори з таким блиском розіграли українську пісню «Як поїхав за снопами», що зал буквально вибухнув оплесками. А далі був гімназичний «капустник». Гімназистки розчулили своїми піснями всіх своїх викладачок та викладачів. Про глядачів же годі й казати: один з гостей прямо тут, на місці, вирішив передати гімназії свою місячну заробітну плату.

І директор гімназії Галина Лактіонова, і сама гімназія «не руді й не погані», проте «батька-багача» мають: спонсорує гімназію банк «Інко», а сама програма — одна з програм УкрНДІ проблем молоді. Проте враження заорганізованості жоден з вечорів — а їх проводиться чимало, не справляє. Навпаки, тут завжди панує дуже тепла, сімейна атмосфера. Може, тому й розквітають здібності дівчат, що тут навчаються, й з'являється у їхніх очах світло душі? А гостей завжди стрічають, як найкращих друзів. І гості стають друзями, хоч і залишається у душі почуття «білих заздрощів». І десь тихесенько всередині пошкрябує, не даючи змоги забути оті дівчачі очі і сльози на очах вихователів... За моєї юності такого не було. Шкода.

Катерина ВОРОНЕНКО.

АБИ ТІЛЬКИ ДОЧЕКАТИСЯ

Майже рік складний, піддатливий до політичних коливань організм Донецької міської Ради працював на самоконтролі, оскільки не мав голови. Нарешті на 11-й сесії усе стало на свої місця: мільйонний Донецьк з мільйоном проблем здобув

Реалії

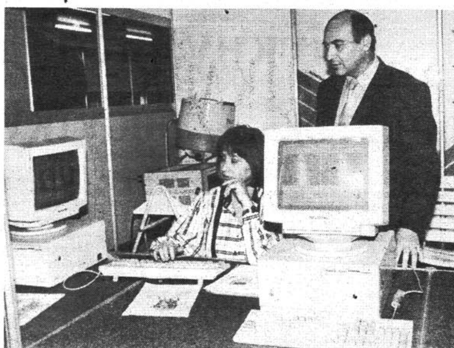
господаря в особі директора шахти імені Засядька, народного депутата Юхима Звягільського.

Бригадир прохідників шахти імені Засядька Петро Побережний виголосив на сесії, що після обрання нового мера міста треба очікувати позитивних зрушень вже через кілька тижнів. Мешканці ж міста ладні чекати і більше, аби тільки дочекатися.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Фотофакт

БЕЗ ПРОМЕНЕВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Великим успіхом користується продукція Київського підприємства «Діагностичні системи» в багатьох медичних закладах України та за її межами. Її використовують для ранньої діагностики судинної, онкологічної та запалювальної патології. При цьому пацієнт не одержує ніякого променевого навантаження.

На знімку: завідуюча відділенням Українського центру термодіагностики Т. Ступко та співробітник підприємства Є. Агабабов демонструють роботу кабінету комп'ютерної термодіагностики.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Культура

КІНЕМАТОГРАФІСТИ ДУМАЮТЬ

Відбувся VI пленум правління Спілки кінематографістів України. Тиждень тому у цьому ж приміщенні (Будинок кіно) проходив об'єднаний пленум творчих спілок України. Тоді йшлося про те, що наша творча інтелігенція не виживе в нинішніх умовах без допомоги держави. Розуміння проблем діячів культури з боку керівників держави вселило надії й дало привід подумати над тим, що можуть внести кінематографісти у вироблення генеральної концепції по культурі на нинішньому етапі розвитку України. Власне, про це і йшлося у численних виступах режисерів, операторів, представників інших гільдій напередодні VII з'їзду кінематографістів України, який вирішено скликати у травні наступного року.

Власна інф. «Голосу України».

...КЦІОН

...у Луцьку. Пропонувалося понад 200 наймену-
...іших товарів, вилучених працівниками Волин-
... кордоні з Польщею: телевізори, швейні ма-
...обні верстати, взуття, посуд, музичні інстру-
...оси, білизна і таке інше. Всього — на три міль-
... Стартові ціни на аукціоні були нижчі, ніж у
...імні, так говорили, оскільки в магазинах їх ма-

Богдан БЕРЕКЕТА.

...ДИ

...рибули перші вагони з картоплею із Білору-
...ю про співробітництво між Луганською місь-
...ою обласною Радами. Крім картоплі, мешкан-
...жать м'ясо-молочні консерви, продукцію де-
...ромисловості, а гомельчани — труби, вугілля,
... радіатори опалення тощо.

Микола БОГАРАДА.

...ИЙ СТИПЕНДІАТ

...енка Левська, учениця художньої школи № 1,
...бразністю мислення і довершеністю своїх ма-
...ий благодійний фонд «Інтелект» і держадмі-
...ського району першими відзначили її здіб-
... їй стипендію фонду.

Наш кор.

... ДУША НАША

...итомирщини зустрілися з членами обласного
...аїнського товариства «Просвіта». Намічено шля-
...дродженню національної мови і культури. Ак-
...ся просвітницька робота у військових части-
...лективах. Започатковують свою діяльність но-
...дки товариства. Літератори О. Опанасюк, А.
...по Окиченко, А. Сірик і голова правління об-
...я В. Чайківська намітили заходи по відрод-
... Малишка і Бориса Тена.

Володимир ЛИЗА.

Характери

ДИЛЕТАНТ МАЄ ДУМКУ

В Українському товаристві охорони природи задзвонив телефон. На протилежному кінці дроту хтось наполягав:

— Дозвольте зайти до вас. Хочу ознайомитися з матеріалами щодо диканських дубів.

Відповідь була на диво негостинною:

— Можете не заходити.

І, мовби вибачаючись, пояснили:

— У нас нічого конкретного ви не знайдете. Хіба що можемо показати розпорядження облвиконкому про охорону заповідних об'єктів природи на Полтавщині. У ньому вік Кочубеївських дубів оцінено у 250 років. Та вони, напевне, старші...

Відбулася ж розмова не з науковцем, а з робітником Полтавського виробничого об'єднання «Полтавмаш». УТОП — далеко не єдина адреса, куди звертався Василь Кішик. Уже давненько він приїхав з Диканьки до Полтави. Та рідний край на все життя закарбувався у серці. Тому, немов спраглий, припадає він до літературних джерел, де згадується Диканька. Звичка докопуватися до історичної правди непомітно переросла в неабиякий хист пошуковця.

Чи не тому він не сприймав на віру деякі деталі з пушкінської «Полтави». Передусім насторожило те, що автор поеми до Диканьки не приїздив, а обмежився свідченням хронік та літератури. А ще поет міг почути окремі легенди від праправнучки страченого Кочубея — графині Наталії Вікторівни. Тієї, що була одним з перших юнацьких захоплень Пушкіна. Звідси й неточність, навіяна примхливою поетичною фантазією:

Цветет в Диканьке древний ряд
Дубов, друзьями насажденных.
Они о праотцах казненных
Доныне внукам говорят.

Насправді ж не ряд, а ціла алея з п'ятиохватних дубів при в'їзді в Диканьку зустріла Гіляровського, який побував тут майже 90 років тому.

«А за дубами — Диканька з її розкішним палацом, оточеним віковим парком», — поділився враженнями письменник. На жаль, відомий репортер не зазначив, скільки дерев стояло обабіч дороги і яка відстань між ними. А також — де починалася і де закінчувалася алея та яка її довжина. Саме ці подробиці зацікавили не відомого Гіляровського, а скромного допитливого робітника з Полтави.

Документацію на дуби-довгожителі почали вести лише напередодні другої світової війни. На той час уціліла півдюжина дерев. З них до сьогодні дожили три дуба. Їх, так звані Кочубеївські дуби, держава взяла під охорону. Окружність стовбурів — понад п'ять метрів. Четвертий дуб-ровесник доживає віку неподалік. Ще сумніша доля інших двох. Одного з них 40 років тому дощенту спалили підлітки-пастушки, які пекли бульбу. Друге дерево знищила блискавка.

Отже, славнозвісні пам'ятники природи часто називають Кочубеївськими дубами. Але щодо цього у машиніста компресорної станції, краєзнавця Василя Кішика своя думка. Мовляв, ті деревця насадили вздовж дороги ще півтисячоліття тому давно забуті пращури. Або залишили дубки, коли прорубували просіку в лісі. Значно пізніше сюди прийшли Кочубеї і привласнили дуби, ліси тощо.

Чи має ця гіпотеза право на існування? Хтозна. Вік знаменитих дубів не змогли визначити науковці з Москви. Вони свердлили отвори, щоб по вийнятих зразках порахувати роки. Але дослід не вдався: серцевина стовбура протрухла. І в спиляному дереві вона прогнила в глиб кореня.

А скільки унікальних дерев спиляли гітлерівські окупанти! Дерев, які ані віком, ані розмірами не поступалися кочубеївським дубам.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

Конфлікт

«НІ, НЕ ОДНАКОВО МЕНІ...»

Лідер обласних християнських демократів Петро Похнатюк, котрий влітку півмісяця голодував на головному майдані Черкас з вимогою демонтувати пам'ятник Ульянову-Леніну, звернувся з заявою до глави обласної державної адміністрації К. Ястреба і голови міськради М. Литовського. В заяві наводяться факти глуму над пам'ятником Т. Шевченку в обласному центрі — знищення вербичок, привезених і посаджених українцями Казахстану, обливання постаменту мазутом та інше. У той час гранітну скульптуру Ілліча, що височить перед приміщенням облдержадміністрації, вдень і вночі пильно охороняють міліціонери...

Позиціон вимагає справедливості: або охороняти обидва пам'ятники, або зняти охорону з «вождя світового пролетаріату».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Зіткнулися дві концепції: податок з прибутку чи від реалізації?

20 травня 1992 року «Голос України» опублікував проект Закону «Про податки та платежі з фізичних та юридичних осіб», що його запропонував голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи та управління народним господарством В. Пилипчук. На його думку, податок з обсягів реалізації має істотні переваги. Зокрема, він забезпечує стабільне надходження коштів до бюджету, незалежно від ефективності господарювання об'єктів оподаткування та збільшення їх кількості за зростання цін, стимулює зниження собівартості продукції, спрощує механізм знімання податку та перевірки правильності податкових відрахувань, сприяє скороченню числа посередників на шляху до реалізації продукції, що позитивно вплине на кінцеву ціну товару.

Незабаром свою концепцію, що грунтується на оподаткуванні прибутку, розробили Міністерство фінансів та Міністерство економіки України. І з того часу між опонентами з почерговою перевагою точилася постійна дискусія.

Скажімо, 24 червня на засіданні Колегії з питань економічної політики Державної думи України, де обговорювалися концепції оподаткування, було вирішено, що обидві вони є обгрунтовані, однак мають як позитивні, так і негативні сторони. При цьому система оподаткування прибутку, незважаючи на її загальновідомі переваги, в умовах нестабільної економіки і значної кількості платників податків з державною формою власності не дасть бажаного ефекту. У зв'язку з цим Колегія рекомендувала на період стабілізації економіки прийняти за об'єкт оподаткування обсяги реалізації продукції (робіт, послуг).

Та, як кажуть, все тече, все змінюється, і ось уже тодішній член Державної думи, а нинішній перший віце-прем'єр-міністр України, міністр економіки В. Пинзеник змінив свою позицію і вважає, що запроваджувати податок на обсяги реалізації не варто. Мабуть, має для цього підстави. Крім того, над цим питанням працювало багато фахівців з різних наукових та фінансових установ України і світу. Тож, щоб прояснити дещо ситуацію, пропонуємо вам добірку матеріалів, в яких зібрані їх головні висновки щодо проекту Закону, запропонованого В. Пилипчуком.

ТАКИЙ ЗАКОН НЕ ВАРТО ЗАСТОСОВУВАТИ

Роберт КОНРАД, Ендрю ПАЙК, Ерік М. ЦОЛТ, експерти Міністерства фінансів США, учасники програм консультацій з питань податків для Східної Європи:

Коментуючи проект Закону «Про податки та платежі з фізичних та юридичних осіб», хочемо сказати, що він менш прийнятний, ніж чинне законодавство, а тому запроваджувати його не варто. Бо, по-перше, за кращий спосіб визначити здатність платника сплатити податки прийнято вважати доход, а не податок на обсяг реалізації. А численні ставки податку, запропоновані в проекті, відбивають приблизну оцінку відносної прибутковості продажу платниками податків різних товарів та послуг. Тож сукупний рівень податків, що їх стягують в разі конкретного товару, значною мірою залежатиме від того, чи напівфабрикати і компоненти виготовляє один виробник, чи на різних етапах виробництва та розподілу їх було багато. По-друге, застосування диференційованих ставок може призвести до ускладнень і економічного, і політичного характеру. Адже якщо для диференціації ставок немає принаймні емпіричної бази, платники податків (ті з них, хто опинилися в невигідному, порівняно з іншими, становищі) стануть скаржитися на те, що до них застосовують ставки вищі від середніх. І, нарешті, попри підстави думати, що запровадити податок на обсяги продаж було б легше, ніж стягувати існуючі, це не покладе край усім проблемам. Наприклад, платники податків, що займаються різними видами діяльності, податок з яких стягують відповідно до різних ставок, намагатимуться так охарактеризувати той чи інший вид своєї діяльності, щоб їх оподатковували за нижчою ставкою.

Друге зауваження стосується взаємодії податків за цим законом з існуючими податками. З усього видно, що тут простежується намір замінити податок на добавлену вартість податком з обороту. Ми також бачимо, що податок на доходи сім'ї покликаний замінити персональний подоходний податок. Якщо все вищезгадане має місце, то ми повинні сказати, що це несучасний, ретроградський крок. Крім того, введення «простих» податків може здатися привабливим, але в дійсності вони часто більш важкі в управлінні і в подальшому стає очевидною необхідність їх заміни.

Третє зауваження щодо рамок проекту. Більшість податків у ньому не є податками з доходу чи прирівненими до них. Тому податкові угоди колишнього СРСР не будуть застосовуватись до цих податків. До того ж у проекті закону нема положення щодо застосування їх до зарубіжних інвесторів.

НЕГАТИВНОГО БІЛЬШЕ

А. ДАНИЛЕНКО, завідуючий відділом проблем фінансово-кредитного регулювання Інституту економіки АН України, доктор економічних наук:

Розглядаючи питання доцільності застосування того чи іншого податку, потрібно виходити з визнаних світовою практикою функцій податку: фіскальна, стимулювальна, соціальна. З огляду на це можна констатувати, що запропонований В. Пилипчуком проект Закону «Про податки та платежі з фізичних та юридичних осіб» повністю забезпечує лише одну функцію — фіскальну. Дві ж інші залишаються без належної уваги.

Податок з обсягів «реалізації продукції, товарів, послуг, робіт, з яких за звітний період надійшла оплата на рахунок продавця», введення в дію якого пропонує проект замість податку на добавлену вартість і податку на прибуток за своєю суттю є податком з обороту. Такий податок в умовах різкого скорочення виробництва і збільшення собівартості продукції, довільного встановлення цін підприємствами-монополістами, високих темпів інфляції тільки тимчасово може стати ефективним джерелом забезпечення прибуткової частини бюджету.

Які ж основні недоліки згаданого проекту? Це, **по-перше**, багаторазовість оподаткування однієї і тієї ж вартості витрат, які формують собівартість кінцевої продукції. При цьому в гіршому стані опиниться матеріаломісткі галузі народного господарства. **По-друге**, це дозволить значній кількості підприємств, які вільно встановлюють ціни на власну продукцію, не зазнаючи ринкової конкуренції, перекладати податок з реалізації на споживача. **По-третє**, цим ми створимо умови для невпинного зростання цін, інфляції. Орієнтовні розрахунки показують, що за восьмивідсоткової ставки податку з обсягу реалізації ціна базових витрат подвоїться на дев'ятій стадії обороту, а за 16-відсоткової — уже на п'ятій. **Почетверте**, спрямований ефект дії податку з реалізації створює сприятливі умови для різкої вертикальної концентрації виробництва. В рамках підприємств-гігантів є можливість уникнути подорожчання продукції за рахунок багаторазового оподаткування і витіснити малі й середні підприємства, як конкурентів на споживчому ринку. А це знову ж призведе до чергового зростання цін, причому вище від світових.

Тому, коли вести мову про концепцію системи податків за умов ринкової економіки, то тут я поділяю позицію більшості вчених і практиків, які вважають основним об'єктом оподаткування прибуток. Хоча це не виключає застосування крім податку на прибуток, податку на добавлену вартість (за помірних ставок і пільг), податку з обсягу реалізації (в торгівлі), сільськогосподарського та експортно-імпортного податків тощо.

ПЕРШИЙ ПОГЛЯД ЧАСТО ОМАНЛИВИЙ

В. ВИШНЕВСЬКИЙ, керівник авторського колективу Донецького інституту економіки промисловості:

На перший погляд, проект, запропонований В. Пилипчуком, має ряд переваг. По-перше, він відносно простий з точки зору техніки оподаткування, по-друге, стимулює зростання прибутку й, певною мірою, зниження собівартості продукції, а, по-третє, забезпечує сталe надходження коштів до бюджету незалежно від того, рентабельне підприємство чи ні. Та, незважаючи на це, до його застосування потрібно підходити дуже й дуже обережно.

Загальновідомо, що за умов ринкової економіки кожний вид активів має приносити за однаковий проміжок часу однаковий прибуток, чисельно рівний ринковій ставці відсотку. У цьому зв'язку очевидно, що оподаткування прибутку відносно мало перекручує інформацію про більш кращі способи використання ресурсів, чого не можна сказати про податок з обсягу реалізації. Річ у тім, що одна й та сама сума прибутку на однаковий капітал за рік може бути одержана за різної рентабельності продукції, що реалізується. Коли вона невисока, то відповідно потрібно більше число оборотів, щоб одержати ринкову норму відсотка. Та в цьому разі, коли застосовується податок з обсягу реалізації, неминуче невиправдане високе оподаткування підприємств з коротким виробничим циклом та прискореною оборотністю оборотних засобів. Це може призвести до витіснення з ринку через податкові чинники низькорентабельної (по відношенню до собівартості) й дешевої продукції, але яка забезпечує підприємствам одержання нормального прибутку на авансований капітал.

Варто також відзначити ще одну важливу обставину. Запропонований проект закону передбачає зменшення фондів оплати праці підприємств, що допустили перевищення граничного рівня рентабельності, якщо таке перевищення не є результатом зниження собівартості продукції. По-перше, незрозуміло, про що йдеться: про середню рентабельність всієї товарної продукції конкретних підприємств чи про рентабельність кожного її виду. По-друге, за умов інфляції собівартість одиниці продукції, як правило, зростає внаслідок подорожчання виробництва. Зрозуміло, рентабельність при цьому може залишатися незмінною, коли відповідно буде підвищено ціну. Проте у цьому разі вплив на ціни з допомогою такого податку-регулятора втрачає значення. І, нарешті, по-третє, викликає сумнів сама принципова можливість ефективного регулювання цін з допомогою механізму встановлення граничних рівней рентабельності й підвищеного оподаткування підприємств, що допускають перевищення цих установлених рівней.

Отож ми не рекомендуємо замість діючої системи оподаткування вводити податок з обсягів реалізації.

Водночас ми вважаємо за доцільне введення податку на прибуток замість нині діючого податку на доходи.

ПРОЕКТ СКОРІШЕ РЕТРОГРАДСЬКИЙ

Девід ПРАЙС, старший менеджер відділу міжнародного оподаткування фірми «Ернст енд Янг», Лондон:

Думаю, за умови застосування проекту Закону «Про податки та платежі з фізичних та юридичних осіб» українські платники податків, потенційні зарубіжні інвестори та й українська податкова адміністрація матимуть чимало серйозних проблем. Тому вважаю за необхідне підкреслити, що виконання такого невеликого за обсягом й умовного закону може призвести до зменшення збору податків, регресу податкової діяльності, труднощів в управлінні, плутанини у відносинах між платниками податків і владою тощо.

Потрібно оподатковувати прибуток

В. ТЕНТЮК, заступник міністра фінансів України

Реформування системи оподаткування в Україні — чи не один з найголовніших напрямів економічної дискусії. І це зрозуміло, адже податки зачіпають інтереси геть усіх громадян і господарських об'єктів України. Дискусія в основному розгорілася навколо двох концепцій: що слід брати за об'єкт оподаткування — реалізацію чи прибуток? Першу виклав В. Пилипчук у проекті Закону «Про податки та платежі з фізичних та юридичних осіб». Другу за дорученням Кабінету Міністрів розробило Міністерство фінансів України спільно з Міністерством економіки та постійною Комісією Верховної Ради з базових галузей.

Думаю, що після того, як фахівці зробили доскіпливий аналіз обох проектів, нам потрібно зупинитися на концепції, що передбачає оподаткування прибутку. І для такого висновку є цілком вагомі підстави. Інститут економіки АН України, Інститут економіки промисловості АН України, Науково-дослідний економічний інститут Мінекономіки, провідні вчені Українського економічного університету й Тернопільського інституту народного господарства, експерти Міжнародного валютного фонду, Міністерства фінансів США, відділ міжнародного оподаткування лондонської фірми «Ернст і Янг» рекомендували не застосовувати проекту Закону, розробленого В. Пилипчуком, і натомість відзначали позитивні моменти оподаткування прибутку підприємств та організацій. На їх думку, в першому проекті стільки недоробок, що вони цілком переважають його позитивну сторону — простоту в обрахуванні податку.

Враховуючи всі пропозиції, Міністерство фінансів, Міністерство економіки, Міністерство юстиції, Національний банк і АН України, які брали участь у виробленні концепції оподаткування, прийшли до висновку:

об'єктом оподаткування підприємств має бути прибуток.

Добірку підготував Сергій ЛАВРЕНЮК, спеціальний кореспондент відділу економіки «Голосу України».

Йдемо до ринку

Серед небагатьох промислових підприємств Тернополя, хто справляється з виробничою програмою, — три колективи, які входять до складу спільного українсько-австрійського підприємства «Едланд». Вони ж були єдині, хто за останні два роки збільшив випуск продукції у п'ять разів, не тільки не скоротив жодного працівника, а й створив додаткові робочі місця. Причому середня заробітна плата тут сягає за десять тисяч карбованців, до речі, ще й вагомі соціальні видатки, приміром, безплатні для всіх обіди. І це на підприємствах, яким ще недавно загрожувало коли не банкрутство, то скорочення на третину і обсягів виробництва, і кількості працівників.

Як саме тернопільцям вдалося уникнути неприємностей, яких, на жаль, з поглибленням економічної кризи зазнали практично всі галузі! Як на теперішні часи, то просто (коли не згадувати бюрократичних перешкод на цьому шляху): створили спільне підприємство з австрійською фірмою «Едланд». Щоправда, воно істотно відрізняється від багатьох, адже колективи всіх трьох підрозділів стали його співзасновниками. Тож кожен працівник крім зарплати одержуватиме й частку прибутку.

СВІЙ ШЛЯХ У ЄВРОПУ

ТОРУЮТЬ КОЛЕКТИВИ ПІДПРИЄМСТВ «ЕДЛАНДА»

Генеральний директор Тернопільського об'єднання підприємств «Едланда», до речі, — найманий директор Костянтин Толстанов про створення СП розповідає:

— До нашого об'єднання входять Гусятинська меблева фабрика, Микулинецький деревообробний завод і Тернопільська швейна фабрика. І прийшли вони в СП у досить жалюгідному стані: меблева з її застарілим устаткуванням повільно, але впевнено помирала, деревообробний завод з його недобудованими цехами працював на привізному лісі, тож, самі розумієте, надовго чи вистачило б, а швейна тоді ще й фабрикою не була, а лише навчальним цехом професійно-технічного училища, перспектива якого не подавала надій.

І тут до нас прийшов австрійський підприємець, щоправда, виходець з наших країв, Едуард Лашутін. Він і запропонував створити спільне підприємство. Скажу відверто, ми погано уявляли, що воно таке, та коли розпитали, то побачили, що сенс у такому об'єднанні є. Оскільки тоді ще не було відповідних законів, то домовилися так: «Едланд» постачає нам устаткування, ми розплачуємося виробничими площами. Весь прибуток, який одержуватиме підприємство протягом п'яти років, вкладаємо в розвиток виробництва. І, як бачите, ми змогли вижити, працівників зберегти, продукцію непогану випускаємо...

Так, вистояти вдалося. Але інвесторові довелося добряче поміжкувати, щоб за тієї скрути віднайти оптимальні рішення. Ставку зробили на деревообробний завод. Лашутін вклав у його переоснащення майже два мільйони карбованців — на ті часи чималі гроші. Пошук партнерів — постачальників круглого лісу з Росії австрійська сторона взяла на себе. Причому домовилися, що чверть деревини залишатиметься на підприємстві, а з решти виготовлятимуть продукцію на експорт. Реклама й ринок збуту теж за інвестором.

Хто намагався пробитися на західний ринок, той переконався, що знайти там нішу для збуту — справа хоч і не безнадійна, але не така вже й проста, бо продавців на ньому більше, ніж покупців. Тернопільцям це вдалося. Сьогодні вони відправляють на експорт дерев'яні бруси, промислові піддони, обшивку для вагонів — не сировину, а продукцію, яка відповідає найвищим світовим стандартам. Тепер це тернопільська марка.

Валютний рахунок? Ні, — відхрещуються від нього на заводі. Яка рація заробляти валюту, коли половину заробленого «качає» в податки держава. Тому й живуть поки що на бартері. В основному обмін іде на переоснащення, але буває, що завозять на підприємство і продукти харчування, і одяг — життя є життя.

Не залишаються без виробів Микулинецького заводу й жителі Тернопільщини, яких він забезпечує паркетом, дерев'яними рейками, дровами. Незабаром для хатніх печей нова лінія, закуплена в Чехо-Словаччині, випускатиме брикети з тирси, що її раніше просто спалювали. Для промислових підприємств ідуть піддони й пакувальні бруси.

І колективи Гусятинської меблевої й Тернопільської швейної фабрик свій хліб задарма не їдять. Перша поки що випускає шафи для одягу, попит на які дуже великий. Та поволі тут готуються до переходу на випуск корпусних наборів меблів. Недавно здали в експлуатацію котельну й компресорну, побудували новий цех. Тільки той, хто не будувався в «перебудовні» часи, не оцінить цієї події в масштабах однієї фабрики.

На швейному виробництві «Едланда», де випускають одяг та постільну білизну, а на трикотажній дільниці ще й жіночі колготки-павутинки (до речі, вартість цих виробів значно нижча, ніж на інших підприємствах), жартують, що їхня продукція теж іде на експорт. І в цьому хоч і гірка, але правда: тернопільські «туристи»-комерсанти вивозять на базари до сусідніх країн колишнього соцтабору бавовняну білизну, одяг. І ніхто не скаржиться, що на них немає попиту.

Мені доводилося розмовляти і з керівниками, і з робітниками всіх трьох підприємств «Едланда». Не перебільшу, коли скажу, що чимало з них... розчаровані. З'ясувалося, не святі горшки ліплять, на українському устаткуванні можна випускати пристойну продукцію, навіть експортувати її до Європи. Якщо, звісно, покрутитися, поміркувати, докласти рук, одне слово, по-господарськи розпорядитися. Хіба ж не образливо, що до того дійшли не самотужки, а за «підказкою» нехай і земляка, але ж австрійського підприємця, який, зорганізувавши справу, уклавши трудові угоди, не добирав особливо переконливих слів:

— Зарплата влаштовує? Умови для роботи є? Працюйте, виявляйте ініціативу. Заважати не буду, а не справлятиметеся — доведеться розірвати угоду...

От як, виявляється, просто. Тільки зібрати тямущих та ініціативних, тільки дати їм роботу, знайти партнерів — працюй. Щоправда, якось само собою зрозуміло, що коли постануть проблеми, то голова за них болить в австрійського інвестора.

Мабуть, мало хто й здогадується, що до того, як став Лашутін хазяїном, не один рік сушив він мізки на інші фірми, в різних країнах Європи. Та що давні проблеми, порівняно з тими, з якими зустрівся в Україні. Проте не поспішає грюкнути дверима, мовляв, викручуйтеся самі. І вірить, що настане час, коли в Україну йтимуть не тільки інвестори-ентузіасти, яким доводиться, буває, лобом пробивати дорогу, а й усі, хто хоче цивілізовано співробітничати. Але хтось та має бути перший...

Микола ПЕТРЕНЕНКО.
Тернопіль.

МІСЦЯ ЗУСТРІЧІ З «ФОКСОМ» ЗМІНИТИ НЕ МОЖНА?

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

З березня чотири місяці працювала я головним бухгалтером приватної фірми «Фокс». Згодилася за умови, що фірма дотримуватиметься всіх законів, та швидко переконалася: не випадково у перекладі з англійської «Фокс» — хитра лисиця.

Фірма почала з того, що домовилася зі швейним об'єднанням «Славутич» про співучасть у пошитті модних чоловічих сорочок, прибутки ж ділитимуть порівну. Одразу виникало запитання: в чому полягатиме ця «співучасть»? Адже «Фокс» не поспішав створювати виробництва, бо не мав ні обладнання, ні матеріальних ресурсів. Все виявилося простішим: фірма взялася виготовляти вишивки-прикраси (вензелі) на комірах і планках сорочок. Для цього вона брала в об'єднанні названі деталі і везла в Москву, де підписала договір з фабрикою «Узори». Зрозуміло, що на вишивання вензелів. Після того готову «продукцію» залишалося доставити назад у Дніпропетровськ.

Оце й весь клопіт. Посередницький у чистому вигляді. Та за чотири місяці приватна фірма відхопила мільйон двісті п'ятдесят з лишком тисяч карбованців чистого прибутку. Водночас користуючись прикриттям «співвиробництва» з державним підприємством товарів народного споживання, домоглася неабияких пільг щодо оподаткування, оскільки не йшлося про пряму посередницьку діяльність, і, по суті, обдурила державу, не доплативши їй більше ніж півмільйона карбованців.

Арифметика має і зворотні підрахунки, котрі, не сумніваюся, зацікавлять усіх споживачів-покупців, щоб знати, чому безбожно й безглуздо ціни зросли й ростуть. Об'єднання «Славутич» цілком могло укласти прямий договір з московською фабрикою «Узори» самостійно. Виготовлення кожного комплекту вишивок-вензелів обходилося б йому щонайбільше тридцять три карбованці. Тим часом фірма «Фокс» показувала інші витрати — спочатку 160, потім 190 карбованців.

То який був сенс «Славутичу» ось так «співробітничати» з приватною фірмою, ділячи з нею прибутки навпіл? У мене є підстави підозрювати «зацікавленість» взаємну. Тобто і керівників державного підприємства також. Адже сьогодні, коли нікому схопити за руку, головне заломити ціну. Приміром, об'єднання випускало шовкові жіночі костюми, які на той час коштували одна тисяча двісті карбованців. Фірма «Фокс» до них уже не мала ніякого відношення, одначе замість ярлика-бірки «Славутича» ліпили бірку фірми. А це змога реалізувати товар за вільними, договірними і навіть шаленими на чорному ринку цінами.

До речі, кілька слів про реєстрацію фірми «Фокс». За документами її засновники Ігор Кравченко і Сергій Черній внесли в установчий фонд по двісті тисяч карбованців, насправді на той час таких грошей вони ще не мали. Як же залагодили справу? Кравченко та Черній підписали договір з іншою, уже на всю потужність діючою фірмою «Історк — Дніпро» на... конструкторські роботи. Ясна річ, «мастаки-швейники» і не могли, і не збиралися щось там конструювати, а запропонували натомість якийсь... комп'ютер. Котрий явно за липовими чеками, одержаними нібито в Москві, і коштував потрібні на двох чотириста тисяч...

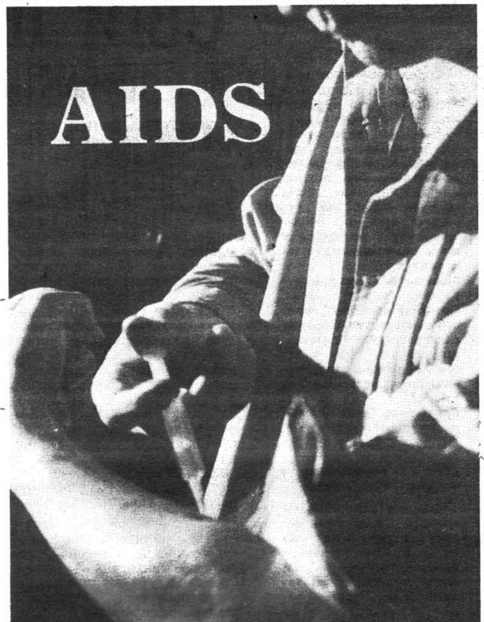
Очевидно, те, про що я тут повідала, для багатьох зовсім не відкриття: подібне сьогодні чиниться всюди відкрито і ого-го в яких масштабах. Але чому ми про це мовчимо? Чому ніхто досі не збирається припиняти лицедійство та розкрадання на «підприємстві», коли великі гроші гребуть зовсім не ті, хто виробляє товари? І кому вигідна відсутність в економіці знищених служб контролю, хоч у ринкових країнах світу вони обов'язкові і надто суворі? Де ж, урешті-решт, закони правової практики і судова влада?

А ще написати мене примусила така новина: фірма «Фокс» зараз наче обговорює своє можливе «співвиробництво» з швейним об'єднанням «Славутич» щодо пошиву сорочок, кітелів і штанів для... національної гвардії та митної служби України. Уявляю, в яку «зайву» копієчку обійдеться нам, платникам податків, це обмундирування.

Галина КУЧЕРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ХВОРИЙ РИЗИКУЄ СТАТИ... РЕПРЕСОВАНИМ

ВЧОРА БУВ ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ ЗІ СНІДом

Ввечері 12 листопада у прямому ефірі телестудії «Гарт» виступав міністр охорони здоров'я України Юрій Спіженко. Тема — СНІД. Декларація: «Ми, на жаль, створили у свій час «тепличні» умови носіям і хворим на СНІД». Які ж це умови?

Наступного ранку не встиг я переступити поріг клініки й одягти халата, як мене обступили схвильовані пацієнти. Вони були розгублені, здивовані. Найгарячіші відкрито протестували й просили надати їм можливість виступити у прямому телевізійному ефірі. І це люди, які із зрозумілих причин дуже неохоче йдуть на контакти з представниками преси й телебачення, вважаючи за краще залишатися в тіні. Я пообіцяв їм висловити своє ставлення як лікуючий лікар до почутого не лише в тиші лікарняних палат, а й всенародно. Про що ж мова?

Ранньою весною цього року, а точніше — 10 березня — у газеті «Хрещатик» я розповідав про тяжке становище єдиного в Україні клінічного відділення для лікування та обстеження хворих на СНІД та носіїв ВІЛ на базі Київського НДІ епідеміології та інфекційних захворювань МОЗ України. Великі надії покладалися на цільове фінансування у рамках Національної програми боротьби зі СНІДом в Україні, на що у 1992 році було виділено за умов найжорстокішого бюджетного дефіциту один мільярд 700 мільйонів проіндексованих карбованців.

За час, що минув від моменту прийняття Закону України «Про запобігання захворювання на СНІД та соціальний захист населення», становище в клініці СНІДу не лише не поліпшилося, а й погіршилося. Уже півтора року хворі та носії не одержують життєво необхідного для них специфічного лікування через відсутність препаратів та ліків. Їх доводиться діставати приватним шляхом або купувати на ринку за готівку. Можна зрозуміти, що в Україні не вистачає протидіабетичних, серцевих препаратів, котрі потрібні мільйонам хворих. Але не зовсім зрозуміло, чому немає ліків для трьох хворих на СНІД і кількох десятків ВІЛ-носіїв, що проживають в Україні. На що витрачені ті мільйони карбованців, що були виділені окремим рядком для лікування хворих на СНІД, ВІЛ-носіїв?!

Адже жодної копійки з бюджету Національної програми на лікування та утримання наших пацієнтів, безпосередньо до хворих СНІДом та носіїв не дійшло. І фінансування клініки, як і раніше, здійснюється з куцого інститутського бюджету.

Як і раніше, не розв'язане питання про безплатне медикаментозне забезпечення

Точка зору

амбулаторних пацієнтів, хоча згідно зі статтею 17 Закону України «Про запобігання захворювання на СНІД та соціальний захист населення» вони мають на це право з грудня 1991 року. Багато які пацієнти опинилися у вимушеному становищі бомжів — від них відмовляються дружини, батьки. І хоча відповідно до тієї ж статті Закону вони мають право на одержання ізольованого житлового приміщення, ще жодного разу їм не вдалося реалізувати це своє право в реальному житті.

Через розголошення медичними працівниками професійної таємниці про ВІЛ-інфікованого (що само по собі є кримінально карним діянням згідно зі статтею 108[1] Кримінального кодексу України) пацієнти часто не мають засобів для існування через вимушене звільнення з роботи. Але МОЗ матеріальної допомоги їм не надає.

Напевне, коли б пан міністр частіше дивився в очі носію вірусу чи хворому на СНІД, він би інакше розставив пріоритети у фінансуванні витрат на боротьбу зі СНІДом в Україні. Хіба можна зрозуміти чи пояснити пацієнтам, чому у той момент, коли в клініці немає найнеобхіднішого, а питання соціального захисту взагалі забуті, десятки мільйонів карбованців витрачаються на «комп'ютерну та інформаційну підтримку» Національної програми. Це для того, щоб з місць могли рапортувати Міністерству охорони здоров'я про 109 ВІЛ-інфікованих? Чи не занадто дорога втіха «місцевого» масштабу у той момент, коли Україна залишається в інформаційній ізоляції з проблеми СНІДу від решти світу?

Не відзвітувавши, куди пішли мільйони, на наступний рік Міністерство охорони здоров'я вимагає на «створення банку даних та інформаційної системи по ВІЛ-інфекції» уже 126 мільйонів карбованців з державного бюджету! При цьому на лікування хворих на СНІД, носіїв ВІЛ-інфекції і опортуністських інфекцій — 60 мільйонів. Де ж тут логіка?

Та, можливо, забувши про хворих та носіїв, Міністерство охорони здоров'я потурбувалося про медичних працівників, які у своїй щоденній практиці зазнають ризику зараження на СНІД? Аж ніяк. За тиждень до виступу пана міністра, 5 листопада, у передачі УТ-1, що була присвячена соціальнобіологічним аспектам СНІДу, виступала акушер-гінеколог, завідуюча спеціалізованим відділенням для інфекційних хворих, у тому числі і на СНІД. Вона говорила про повну соціальну незахищеність у разі зараження, про непридатність умов для роботи, відсутність засобів індивідуального захисту, реальну загрозу зараження. Через кілька хвилин про те ж саме говорили стоматологи. Але ж згідно із Законом України «медичний працівник у разі відсутності засобів захисту має право відмовитися від лікування та подання допомоги хворому». На сьогодні ж лише завдяки ентузіазму та гуманності медперсоналу надаються хірургічні види допомоги ВІЛ-інфікованим. По суті, Міністерство охорони здоров'я, не забезпечивши захист медичного персоналу від зараження на СНІД, своєю бездіяльністю створює додатковий специфічний фактор ризику такого зараження.

А поки що пан міністр говорить: «Ми, на жаль, створили свого часу «тепличні» умови і хворим, і носіям на СНІД. Ми повинні ізолювати хворих і носіїв...»

Але в нашій історії подібне вже було, коли протягом 75 років ізолювали і фізично знищували «шкідливих» для суспільства індивідуумів. При цьому аргументація була теж найгуманніша. Що ж до посилань на чуму й холеру, то тут доречно було б нагадати про зовсім інші шляхи передавання цих інфекцій і спиратися на досвід світового співтовариства, про який пан міністр повинен, звичайно, знати. Методи ізоляції, що ефективні в разі класичних карантинних інфекцій, виявились зовсім марні для запобігання розповсюдження СНІДу. Єдино правильним Всесвітньою організацією охорони здоров'я визнаний довірчий підхід до цієї проблеми з боку ВІЛ-інфікованих, який і дозволяє обмежити поширення СНІДу. В моїй практиці не зустрічалися пацієнти, які хотіли б «помститися» (у зрозумілому смислі) суспільству. Хоча практично в кожній скаліченій долі є частка вини суспільства.

Тільки необізнаний може серйозно говорити про те, що на сьогоднішній день головна загроза у поширенні епідемії в Україні пов'язана з іноземцями. У той же час пан міністр взагалі не зупинився на фактах зараження СНІДом в медичних установах. На сьогоднішній день їх офіційно зареєстровано 12. Але от що непокоїть. В цьому році в клініці за неповні 11 місяців були на обстеженні і лікуванні 42 вперше виявлені інфіковані пацієнти. Тільки 5 з них належать до групи ризику — повії, наркомани, гомосексуалісти. Решта — звичайні в плані сексуальної поведінки, сексуальної активності люди, переважно середнього віку — від 25 до 40 років. Підкреслюю — звичайні. В багатьох випадках джерело інфікування, не дивлячись на проведення ретельного епідеміологічного розслідування і лабораторного обстеження статевих партнерів, залишилося невстановленим. Майже всім інфікованим напередодні виявлення в них у крові ВІЛ робили різні медичні маніпуляції. Питання про масштаб поширення випадків інфікування в медичних установах залишається, по суті, без відповіді.

Відносно гордощів пана міністра з приводу масовості обстежень населення України на СНІД. Цифра, дійсно, значуща — 25,5 мільйона. Та коли навесні минулого року я розповідав своїм американським колегам з Центрального госпіталю Сан-Франциско про 4—5 мільйонів щорічних обстежень в Україні, мені відповіли, що тільки багата, дуже багата країна може дозволити собі таку розкіш. Тоді вперше прийшла думка: чи потрібні, власне, такі масштаби? На це запитання відповів сам пан міністр. Тільки 3,2 процента обстежених — особи з групи ризику. А серед інфікованих групи ризику складають приблизно одну третину. Запитання: для чого ж було шукати СНІД там, де його нема? Це все одно, що, скажімо, тестувати мешканців Києва на жовту лихоманку, японський енцефаліт або будь-яку іншу інфекцію, що зустрічається тільки в певних умовах. Хто ж відповість за цю задорогу стрілянину з гармат по площам?

Заява ж пана міністра про те, що парламент заблокував його пропозицію про обов'язкове обстеження представників групи ризику, взагалі незрозуміла. Досить прочитати ст. 7 і ст. 13 Закону України від 12 грудня «Про запобігання захворювання на СНІД та соціальний захист населення», а також п. 6 «Правил медичного огляду з метою виявлення зараження ВІЛ, обліку, медичного обстеження та профілактичного нагляду за ВІЛ-інфікованими», затверджених постановою № 460 Кабінету міністрів України 10 серпня 1992 року, щоб переконатися в тому, що ця заява взагалі не відповідає дійсності. Хоча необхідно підкреслити, що зміст цих статей є дискримінаційним відповідно до норм ВООЗ, Європейського співтовариства і юридичної служби Верховної Ради України.

Особливе незадоволення пана міністра викликав Національний комітет боротьби із захворюванням на СНІД при Президенті України. Критикуючи Національний комітет, який є спеціальним органом державної виконавчої влади, пан міністр говорить: «...Національний комітет створено для того, щоб нічого не робити і контролювати Міністерство охорони здоров'я».

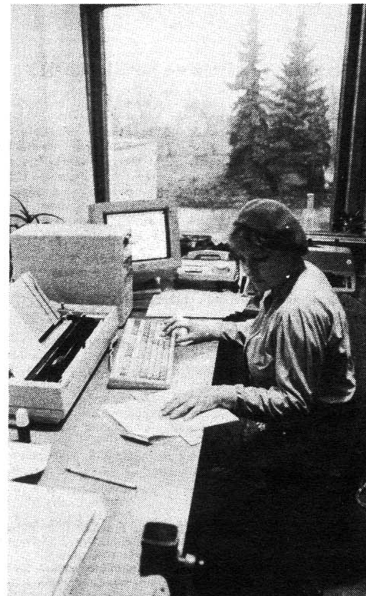
Природно постає питання — чому це відбувається? Очевидно, тому, що Національний комітет за своїм статусом і глибоким переконанням хоче почати свою роботу з об'єктивної оцінки того, як організаційно і фінансово виконується Національна програма боротьби зі СНІДом в Україні. А крім того, відповідно до п. 15 Положення про Національний комітет він «є розпорядником коштів, що виділяються з Державного бюджету України для реалізації Національної програми...». А запросив Мінздрав на наступний рік близько 5 мільярдів карбованців. От з таким вторгненням у галузь своїх власних життєвих інтересів і не може примиритися пан міністр. Однак протистояння лише шкодить справі. Навпаки — слід об'єднати зусилля, доки ситуація зі СНІДом не вийшла з-під контролю.

Такі по-своєму драматичні обставини склалися в Україні напередодні Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом. В цей день світове співтовариство спільними зусиллями розв'язує міжнародні і національні проблеми боротьби з цією унікальною інфекцією, пандемія якої загрожує до кінця сторіччя винищити третину населення Африканського континенту. І якщо сьогодні в деяких містах цивілізованих країн Західної Європи не вистачає ліжок в цивільних госпіталях для розміщення хворих на СНІД, то дай нам, Боже, якомога довше перебувати в тому ламкому блаженному спокої, який сьогодні існує в Україні з її 109 ВІЛ-інфікованими.

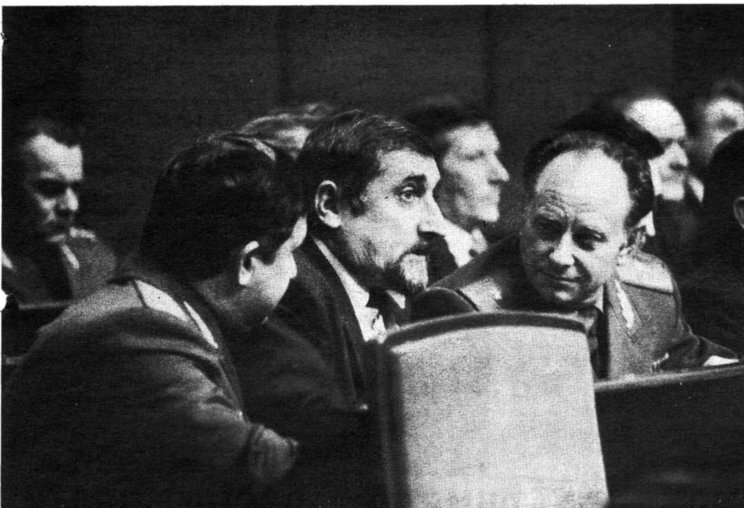
Ігор МАРКОВ,
завідуючий клінікою СНІДу.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Думаємо, що у міністра охорони здоров'я України Юрія Спіженка є своя точка зору, свій погляд на порушені в цій статті проблеми. Пропонуємо йому виступити з їх викладом на сторінках «Голосу України». Заради всебічної поінформованості читачів.

Комісія контролює

Недавно на засіданні Верховної Ради України звітував голова постійної Комісії з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю Ярослав Кондратьєв. Разом з ним на трибуні побували міністр внутрішніх справ Андрій Василишин та Генеральний прокурор України Віктор Шишкін. Хоча звіт був цілком «благополучний», все ж таки перепало їм від депутатів за надто уповільнений наступ на організовану злочинність. Дорікали народні обранці й за те, що Комісія недостатньо контролює виконання прийнятих законів і постанов на цьому фронті.

І ось у перерві між спільними засіданнями Комісія збирається спеціально з цього приводу. Члени її детально аналізують, як контролюється виконання Законів «Про міліцію», «Про прокуратуру». Депутати акцентують увагу на тому, що підрозділи, на які покладено обов'язок боротися із організованою злочинністю, діють кожен сам по собі, без узгодженості дій і злагодженості, пропонують, щоб у складі уряду один з віце-прем'єрів взяв на себе координацію дій правоохоронних органів.

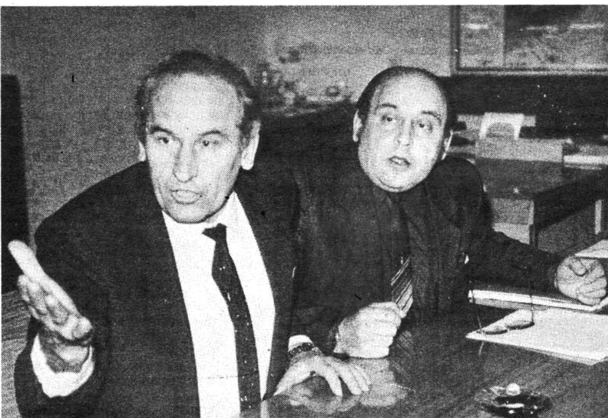
«Допомагає» нині злочинцям і невизначеність понять, що зафіксовані у Законах, зв'язаних із спекуляцією. Ось тому Комісія залучила до своєї роботи досвідчених юристів, знавців кримінального й цивільного права, щоб вони в найкоротший час розробили уточнення до прийнятих Законів і цим самим розв'язали руки працівникам міліції для чітких і рішучих дій.

Правильно говорили депутати, що з добре організованими злочинними групами самим працівникам міліції та служби безпеки не справитися. Їм потрібна реальна підтримка усього суспільства.

Комісія Верховної Ради з питань правопорядку та боротьби із злочинністю саме й прагне мобілізувати на цю боротьбу якомога більше фахівців різних галузей, які найближче стоять до цієї складної проблеми.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-інформація

ПОЧЕСНЕ ЗВАННЯ — ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ

Президент України удостоєний почесного звання «Українець року». Цією відзнакою Леонід Кравчук нагороджений Українським технологічним товариством (штат Пенсільванія) «за видатний вклад у справу відродження незалежної України гідним шляхом і без кровопролиття». Так зазначено в офіційному поданні Українського технологічного товариства.
За дорученням Президента України почесну нагороду прийняв Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Олег Білорус.

БЕРИ, СКІЛЬКИ ДОНЕСЕШ

Нові «Тимчасові правила ввезення громадянами на митну територію Білорусі і вивезення за її межі предметів, валюти і коштовностей» почали діяти в цій республіці з 1 грудня. Згідно з новими правилами білоруським громадянам і гостям республіки надаються ширші можливості.
Для тих, хто мешкає постійно в рубльовій зоні, митниця дозволяє вивозити різних товарів на п'ять тисяч карбованців, а не триста карбованців, як раніше. Ті, хто від'їжджає за кордон на постійне місце проживання, відтепер можуть вивозити коштовностей і прикрас на 25 тисяч карбованців.

ХІМІЧНУ ЗБРОЮ БУДЕ ЗАБОРОНЕНО

Угоду щодо хімічної зброї схвалила Генеральна Асамблея ООН. Документ забороняє виробництво, використання і накопичення хімічної зброї. Підписання угоди призначено на 13 січня у Парижі. Вона набуде чинності у 1995 році.
Переговори з цього питання розпочалися 24 роки тому, а завершилися у вересні цього року.

ЕКС-СПІКЕРА — ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Тривожною залишається суспільно-політична ситуація у столиці Таджикистану. На підступах до Душанбе і в центрі міста тривають перестрілки між загонами сил самооборони і озброєними прихильниками колишнього глави парламенту республіки С. Кенджаєва. Керівництво загонів самооборони вимагає від нових таджикистанських властей вжити рішучих заходів для зміцнення безпеки міста. Вони закликають також притягнути С. Кенджаєва до кримінальної відповідальності як головного винуватця у зриві мирних ініціатив, висунутих сесією парламенту республіки.

МАГАТЕ ГАРАНТУЄ

Методика поводження з ядерним паливом на Рівненській АЕС відповідає вимогам Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ). Такого висновку дійшли керівник відділу гарантії МАГАТЕ Л. Гредберг і його помічник О. Хейнонnен, які провели інспекцію цієї станції. Позитивна оцінка дій персоналу дозволила експертам підсумувати, що МАГАТЕ може поставити Рівненську АЕС під свою гарантію.

ГЕТЬ САМОЗВАНЦЯ

Тривають бої на всій території Боснії і Герцеговини. Угода про припинення вогню між хорватськими військами і силами сербів з метою припинити перестрілки і забезпечити виведення хорватських частин з цієї колишньої югославської республіки так і не набула чинності.
Тим часом у Женеві комісія ООН з питань прав людини заслухала доповідь про звірства у Боснії і Герцеговині. Проект резолюції, що його підготували Туреччина і США, покладає на сербів основну відповідальність за боснійську трагедію.

КОМУ ЦЕ ТРЕБА?

За 24 години виселити з Алма-Атинської області чеченців і інгушів, а також створити народні дружини для охорони порядку й захисту населення вимагали на мітингу представники національних рухів Казахстану, обурені черговим убивством у Павлодарі двох казахів особою чеченської національності.
У республіці розповсюджуються чутки, нібито до Казахстану з Кавказу для захисту своїх співвітчизників прибувають озброєні чеченці. У протидію їм казахи створюють озброєні формування. Як зазначає у своєму повідомленні ІТАР-ТАРС, схоже, що хтось спеціально готує новий спалах міжнаціонального конфлікту.

РОСІЯ ЗНОВУ ЗАПІЗНИЛАСЯ

з виплатами по кредиту на закупівлю продовольства у Сполучених Штатах. Про це заявило Міністерство сільського господарства США. Від Росії очікують швидшої виплати боргу, і тоді програму виплати за кредитом буде автоматично відновлено.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

3. ЧИЇ КРИЛА БУДУТЬ В УКРАЇНИ

КОРОТКІ НОТАТКИ З ДАЛЕКОЇ ПОДОРОЖІ

З ким кооперуватися?

Слово «кооперація» у цих відвідинах було чи не найчастіше вживане. Для «Боїнга» само собою зрозуміло: навіщо поодинці кожному винаходити літак, коли його можна зробити разом, вилучивши для цього усе тільки найкраще. Скооперувавшись, можна таке придумати, як, скажімо, мрію американського літакобудування «Боїнг-777». Тисячі найкращих фахівців світу працювали на цю ідею. Тому наші візаві щиро не могли зрозуміти, як ми зважилися на такий нерозумний крок, що призвів до розриву економічних зв'язків у колишньому Союзі.

Жан-П'єр Вернон, директор по збуту авіаційної продукції акціонерного товариства «СНЕКМА» і «Дженерал електрик», яке випускає авіадвигуни для «Боїнгів», вважає, що кращого варіанта, ніж кооперація, світ ще не придумав. А якщо на цьому можна заробити гроші, то Жан-П'єр готовий кооперуватися з будь-ким.

— І з Україною?

— Чому б ні, — не бентежиться він. — Адже з Росією став можливий такий варіант — у новій машині Ту-204 використовуватимуться наші двигуни. А конструктори у вас аж ніяк не гірші.

Кооперацією живуть і ті, хто ніби й не має до неї прямого відношення. Недарма чистенький, ніби вилизаний, Сієтл називають Боїнгградом. Бо його благополуччя в основному залежить від того, наскільки добре спрацював концерн «Боїнг». І Жан-П'єр Вернон, коли говорив про кооперацію, то мав на увазі не лише гроші, а й тисячі робочих місць, де зосереджений центр великого чи малого співробітництва. І коли вночі ми ходили по сяючому вогнями місту, бо крім рекламних вогнів кожна липа чи каштан вздовж вулиці були обвішані гірляндами електролампочок, то думалося не про капіталістичну кризу, а про те, що в наших магазинах лампочок вже давно нема.

Хіба не прикро: ще із шкільного підручника ми затямили, що там, у Америці, — все не так. І бездомні, і жебраки, і людські вади. Та, звичайно ж, є. І бездомних бачили, і жебраків. Як пояснили господарі, серед них чимало таких, що десятиліттями одержують допомогу як безробітні, а психологічно витримати це не кожному під силу. От і спиваються, і наркоманами стають. Проте запам'яталася сценка, яка не йде з думки. Рано-вранці вийшла на вулицю: бо ж, тільки доторкнувшись до міста, можна відчути його душу. Назустріч — щось таке розхристане, але дуже веселе: від одного перехожого до іншого кидається з пригорщею дрібних: жебракує. І до мене теж.

— Нема, — розвела я руки.

Щось його, видно, зацікавило, запитав, звідки місіс. «Місіс» відповіла, що з України, — не знає такої країни. А щоб відчепитися від набридливого, назвала іншу, відомішу йому країну.

— Росія! — просяяв жебрак. — Забери, — простягнув він мені пригорщу, повну монеток...

Отакий авторитет, думаю, спричинила нам гуманітарна допомога, за якою ми з готовністю простягнули руку. Прикро, але факт.

Не знаю, що повинні зробити наші політики, не відаю, які заходи мусить вжити наш уряд, але, спостерігаючи за життям у цьому далекому — з протилежного боку земної кулі — місті, у мене боліла душа. Боліла, бо ми не гірші. Адже ж і в концерні «Боїнг» працюють наші співвітчизники. Я зустрічала їх, молодих, дужих, впевнених у собі, яких вивезли з Києва 10—15 років тому — менеджерів, викладачів коледжів, інженерів, — і думала, що вони могли принести не менше користі й Україні. Але...

А наостанок ще про одну зустріч. Менеджер «Боїнга» Джон Сміт, до речі, у якомусь коліні українець, чудово володіє російською мовою, з гордістю розповідав про свою допомогу сім'ї іммігрантів з Києва. Виїхала сім'я не з політичних мотивів, а в надії на краще життя. Причому, наскільки я зрозуміла, глава її ані зробити щось путнє не вміє, ані до чого іншого не здатний. А Джон вважає своїм обов'язком підтримати їх, хоч це й зовсім чужі для нього люди.

— Чому? — подивувалася я.

— Бачите, в Америці мало не всі іммігранти, тож хтось колись допомагав і моїм предкам.

Я його зрозуміла — Америка дбає про майбутнє таким чином.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Київ — Сієтл — Київ.

НА ЗНІМКУ: Ось цей літак купила Україна у Америки.

(Закінчення. Початок читайте в «ГУ» за 27 і 28 листопада 1992 року).

МОЛДОВА ВИМАГАЄ, РОСІЯ — ПРОТИ

Переговори з питання про виведення 14-ї армії з Молдови, що відбулися днями в Кишиневі, молдовську сторону не задовольнили. Міністерство оборони республіки зробило заяву, в якій підкреслило, що позицію Росії можна розцінити як «неповагу до суверенітету й незалежності Молдови».

Цей висновок було зроблено після зауваження глави російської делегації генерал-полковника Воробйова про те, що його сторона сама буде вирішувати питання, що обговорювались під час переговорів. Міністерство оборони Молдови не згодне з тим, щоб частину військової техніки 14-ї армії передати органам влади Придністров'я, бо побоюється, що її можуть використати у військових цілях.

У сусідів

Ще один суперечливий момент: юнаки з Придністров'я служать у 14-й армії. Молдова підкреслює, що це «грубе порушення норм міжнародного права і прихована форма підготовки військових спеціалістів для створення незаконних військових формувань у східних районах Молдови». До того ж у Придністров'ї ними служать російські офіцери. Тирасполь далі формує свої військові сили, посилаючись на можливість використання Молдовою в ході «вияснення відносин» з лівим берегом сильнішого військового потенціалу. Позиція Російської Федерації дає привід гадати, що вона таємно підтримує Придністров'я. В такій ситуації Молдова бачить вихід лише в повному і негайному виведенні з території республіки військових частин, що їх запропонувала розформувати російська сторона.

Озброєння й майно частин, котрі після указів президентів Молдови й Росії опинилися під подвійною юрисдикцією, на думку міністра оборони Молдови, необхідно передати збройним силам тієї держави, на території якої воно перебуває.

Позитивної відповіді на це питання російська делегація також не дала. В зв'язку з цим у Молдові мають сумнів, що 14-та армія взагалі колись буде виведена за межі республіки.

Таким чином виник ще один камінь спотикання в трикутнику Молдова — Придністров'я — Росія. І ще один привід для порушення й так нетривкого миру в регіоні.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

«Я ЖИВУ В РОЗСТРІЛЯНОМУ МІСТІ»

Свідчення очевидця

— Це якась фантасмагорія — все, що сталося в Курган-Тюбе...

Він перебував там безвиїзно навіть під час найзапекліших перестрілок. Вирвався на кілька днів до Душанбе, випадково, з попутним військовим вертольотом, рятуючи документи місцевого банку. У двох рюкзаках перевіз найцінніше, що залишилося від розграбованої й розбитої контори.

— То що ж відбувалося в Курган-Тюбе в останні три місяці, як усе це терпіли прості люди? — розпитував я мого співрозмовника, пообіцявши не називати його ім'я у пресі: мало що, адже йому ще повертатися назад...

— Заворушення почалися ще у серпні, коли бойовики захопили машини «швидкої допомоги», зайняли ряд установ. У вересні ж розгорівся відкритий конфлікт між кулябцями і гармцями, або, як їх називають у народі, «вовчиками» (від слова «ваххабіти» — прибічники фундаменталістської течії в ісламі). Що тоді зчинилося! Стрілянина зусебіч, підпали, пограбування! А тут, чи на радість, чи на лихо, моя дружина зібралася родити. У пологовий будинок звертатися було марно: зачинений. Спасибі, сусідка-лікарка прийшла на допомогу. Ні світла, ні гарячої води в крані. Довелося кухню перетворити на міні-ТЕЦ. Пологи були з ускладненнями, підключили крапельницю. Але врешті-решт усе закінчилось щасливо — на світ з'явилася дівчинка, сестричка двох моїх старших синів.

Найважчий момент настав, коли відключили навіть холодну воду й газ. Уранці, повантаживши на тачку відра, ми рушали із сином до каналу, щоб звідти принести води. Бувало, потрапляли під обстріл і поверталися ні з чим. Просто на лоджії поставили «буржуйку», щоб гріти воду і самим не задубіти.

Елементарна за звичайних умов проблема — де дістати їжу? — перетворюється часом на важкоросв'язну. Купити хліб узагалі було неможливо. Пекли вдома. Коли ж закінчилось борошно, почали робити хліб із манки. Доведені до відчаю люди кинулися грабувати консервний завод, де були великі запаси спирту, і сирокомбінат. Одні напивалися у дим, інші, об'ївшись недозрілим сиром, мучилися з животами. Ідея грабувати награбоване, як і в 17-му році, оволоділа масами. Доки було що взяти в держустановах, вривалися туди, потім почали грабувати одне одного. Розповідають, що коли розтягували обмундирування із складу міліції, одному запізнілому дідові не дісталось майже нічого. Тоді він нагріб скільки зміг міліцейських картузів і радісно почимчикував додому.

Така деталь: з усіх торговельних точок незайманими залишились тільки книжкові магазини. Кому потрібні книжки, коли довкола війна?!

Про те, яка влада в місті, ми здогадувалися по будинку колишнього обкому партії. Якщо над ним майоріли прапори (звичайно азербайджанський або латвійський — інших, видно, не було), а з вікна другого поверху стирчав перехідний червоний прапор «Переможцеві соцзмагання», це означало, у Курган приходили кулябці. Коли прапори зникали, робили висновок про прихід гармців (хоча ця назва не зовсім точна, оскільки в їхніх загонах дуже багато вихідців з Паміру).

З першими, як правило, було більше порядку. Сангак Сафаров, лідер кулябців, не допускав мародерства і безчинств щодо рядових громадян. Принаймні я не пригадаю з його боку подібного до того, що вчинили його супротивники. В один з вересневих днів вони силоміць, під дулами автоматів, зібрали в одному місці чоловік 200 — росіян, українців, німців, татар, узагалі тих, кого називають у нас європейським населенням. Погрожуючи розстріляти цих людей, «вовчики» зажадали бронетехніки від командування місцевої військової частини. Тільки випадок завадив їхнім намірам.

Взагалі, до смерті в цьому місті звикаєш. Тривалий час трупи ніхто не прибирав, вони валялись на подвір'ях або просто на тротуарах. Тільки пізніше їх почали ховати. Замість надгробків залишали на горбочку туфлі, шматок сорочки або якусь іншу річ убитого в сподіванні, що впізнають родичі.

Мій друг-узбек послав сина пасти корів. Живим той уже не повернувся.

Смерть відчувається в самому вигляді міста: вибиті вікна в будинках, спалена лікарня, розграбована школа, зрешечений кулями пологовий будинок. І це у самому центрі «золотої» Вахшської долини, котру в 30-х роках піднімали посланці всього Союзу.

Неправда, що в місті залишилося 5 процентів жителів, як про це писала «Комсомолка». Я думаю, залишилася приблизно половина. Багато хто й радий би поїхати, але як? Дороги на Душанбе досі перекриті. Ті ж, хто повантажив свої речі у вагони, вже третій місяць днюють і ночують на станції в очікуванні відправлення. Здається, їм і зимувати тут доведеться.

Останнім часом, коли в місті вже міцно утвердились кулябці, з'явилися перші ознаки пробудження до життя. Запрацював на повну потужність хлібозавод. Відкрилися поліклініки. Вийшов перший номер місцевої газети. У багато будинків знов почав надходити газ. Щоправда, ми все ще опалюємося «буржуйкою». Вугілля, зізнаюся чесно, доводиться красти...

Мене вразило, як змінилися в цій обстановці сини. Наприклад, молодший, 10-річний, збираючись на вулицю пограти у футбол, перш за все визначає на слух, де стріляють: «Так, автоматні черги біля хлібозаводу, гранатомет бабахнув біля вокзалу. У нас ніби тихо...». Вони сильно подорослішали, переживши обстріли. Пам'ятаю, як шкільними підручниками та іншими книжками сини затуляли вікна, щоб застрахуватися від дурної кулі. Їх цього навчило життя.

З досвіду останніх місяців я зробив для себе один, головний, висновок: кар'єра, захоплення, гроші — усе пусте. Вічними цінностями були й залишаються сім'я, домівка, діти.

Записав розповідь Юрій КУШКО.

Душанбе.

Справи кримінальні

Стратити не можна помилувати

Де поставить кому естонський президент!

Перший смертний вирок винесено в незалежній Естонії. До вищої міри покарання засуджено 33-літнього Олега П'ятницького, який уже відбуває 15-річний строк за цілий набір злочинів — умисне вбивство, зґвалтування, пограбування, хуліганство. Як повідомила читачів газета «Молодь Естонії», разом з двома спільниками він убив іншого ув'язненого.

Теперішній Президент країни Леннарт Мері висловив побажання, щоб під час його перебування на цій посаді не було виконано жодного смертного вироку. Однак здійснити цей благий намір буде складно, оскільки згідно з Конституцією Естонії він не має права скасувати смертну кару взагалі, а може лише помилувати окремих злочинців.

Крим-прес.

На зв'язку — Софія

Ембарго проти Сербії ігнорується

Околиця болгарського містечка Петрич, що за 70 кілометрів від грецького кордону, останнім часом перетворилася на величезну бензоколонку. З Греції туди прибувають багатотонні автоцистерни, вміст яких переганяється в такі ж автомашини, лишень з сербськими номерами. На запитання, для кого призначене паливо, водії показують документи — для Македонії або Боснії та Герцеговини.

Проте спостерігачі ООН, які стежать за тим, як у Болгарії дотримуються ембарго проти Бєлграда, вважають, що значна частина нафтопродуктів не потрапляє ні в Скоп'є, ні в Сараєво, а залишається в Сербії. Однак нічого вдіяти ні вони, ні болгарські митники не можуть, бо в паперах — все правильно. «Якщо не боїтеся, поїхали з нами, і проконтролюєте, хто є кінцевим адресатом», — запрошують сербські водії спостерігачів ООН. Таким чином в екс-Югославію щодня відправляється до 1000 тонн палива.

Як повідомило Софійське радіо, в Сербії вже зникли черги за бензином, очікується, що скоро відмінять і талони, на які можна було придбати тільки 30 літрів пального на місяць.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Фотофакт

За останні чотири роки в Америці спостерігалося зростання злочинів, вчинених на расовій основі: свастики на синагогах, хвилі ненависті і вбивств, палаючі хрести Ку-Клукс-Клану. Останні горіли в минулому році особливо часто. За відомостями численних груп нагляду за діяльністю Ку-Клус-Клану, число його первинних організацій зросло у масштабах країни з 273 в 1990 році до 346 в 1992. Одним з самих численних «осередків» білих расистів, що нараховують до тисячі активних членів, є угруповання в штаті Арканзас, очолюване місцевим «Великим драконом» Томом Роббом.

На його думку майбутнє клану полягає в галузі політики, і, щоб довести це, він виставив свою кандидатуру на виборах в законодавчі збори штату. «Америка тільки для білих» має бути написане вздовж усіх кордонів країни. Захист білої раси, що знаходиться під загрозою зникнення, під тиском кольорових іммігрантів і доморощених меншин. Ці та інші погляди й цілі містера Робба знаходять відгук у багатьох білошкірих американців, особливо бідних. Ку-Клукс-Клан робить все для того, щоб підправити свій іммідж, надати йому більш витонченого характеру. Акцент у пропаганді робиться зараз на любов до білої людини замість колишньої неприхованої ненависті до чорношкірих і інших нацменшин. Діловий костюм, атташе-кейс більше нагадують типового бізнесмена. Подібно до комівояжерів, вони подорожують всією країною, навіюючи ворожнечу з гучномовців своїх спеціально обладнаних автобусів, влаштовуючи масові мітинги, що переходять у сутички з обуреними громадянами, де останніх, як правило, заарештовує поліція. Увага преси і ТБ расистам тільки на користь — кращої реклами не знайти. Змінюється тактика боротьби, але мета залишається незмінною, чи вбраний куклукскланівець в балахон і капюшон з порожніми очними орбітами чи в діловий костюм.

На знімку: «Великий дракон» Том Робб (в темних окулярах) зі своїми однодумцями на куклукскланівському збіговиську в штаті Теннесі.

Фото і текст з журналу «Тайм».

Статистика

ТОРГУВАТИ ТРЕБА ВМІТИ

Республіка Білорусь сьогодні експортує товари більш як у 80 країн світу. Наприклад, у Польщу експорт становить понад 20 відсотків від загального обсягу, в Австрію — близько 9 відсотків, у Швецію — майже 7, в Німеччину — 6 відсотків. За прогнозами фахівців, обсяг експорту в поточному році складатиме 924 мільйони доларів США, обсяг імпорту — 580 мільйонів доларів. Найбільшу кількість товарів Білорусь закуповує в Польщі — 13,6 відсотка, далі в Німеччині — 12,6, Швеції — 7,8, Австрії — 5,3, Великобританії — 5 відсотків. За кордоном зростає попит на білоруські мотоцикли, побутові годинники, велосипеди, калійні добрива. Але менше стали купувати вантажних автомобілів і тракторів.

Віктор ХОРОШКО.

Мінськ.

Посаг на всі часи

І ОЖИВЕ ЛЕСИН КАДУБ...

Багато разів доводилося мені бувати в Колодяжному, в тому селі, що стало для Лесі Українки чистим джерелом, яке постійно живило її безсмертну творчість. Глибоко вболіваючи за рідний куточок Волині, у 1891 році в одному з листів вона писала: «Тепер я вдома, і се добре, бо хоч тут мене таки з'їсть колись пропасниця, але мені нігде так не добре, як вдома. І робота тут найліпше робиться». І хоч з того часу минуло чимало літ, та донині тут квітують конвалії, барвінок, любисток, зустрічають відвідувачів груша, кілька кущів кизилу, каштан, що пам'ятають Лесю. За тихим ставком, серед різнодерев'я — кадуб, з якого Леся брала джерельну воду. Ще й досі старожили розповідають, що вода з цього джерела мала чарівні особливості — давала людині силу і мудрість. За переказами, край шляху зупинялися чумаки, пили чисту воду з колодязя, мандрували далі. Так і дали люди поселенню назву Колодяжне. Саме в цьому селі Леся Українка написала чимало поезій, які ввійшли до золотого фонду української та світової літератури. Мабуть, це чисте джерело і живило її творчість, додавало сили і натхнення.

До Лесиного кадуба завжди йшли і йдуть люди. Тільки сьогодні не всі знають, що з-під землі вже не б'є чисте джерело, а біжить вода до кадуба по іржавих трубах, прокладених під землею, захованих від людського ока... Соромно про це говорити, але від правди, якої ми всі так хочемо, нікуди не дінешся. Про це і писав у «Голосі України» за 17 вересня цього року Василь Козак з Ковеля. Після публікації мені ще раз захотілося побувати в Колодяжному. Не давала спокою думка: невже не можна оживити Лесин кадуб, знайти джерельну жилу, вивести її на поверхню?

...Ідемо разом з начальником обласного управління водного господарства і водних ресурсів Юрієм Бахмачуком. Юрій Йосипович розповідає:

— Після публікації статті «Молитва на кадуб» в Колодяжне виїхали головний інженер нашого управління Владислав Бубенщиков і головний інженер підприємства «Волиньводпроект» Володимир Мазурець. З'ясували, що на території нині діючого музею багато років тому з-під верби, що росла в невеличкому болотистому пониззі, витікало джерело, яке ніколи не пересихало. Воду відводили зарослою канавою. Коли готувалися до 100-річчя з дня народження Лесі Українки, то вербу вирвали, в яму насипали каміння, на якому встановили привезене зі Львова закам'яніле дерево, що мало стати Лесиним кадубом. Під тиском каміння джерельце поступово ослабло, а пізніше — зовсім зникло. Тоді й підвели воду в кадуб трубами від водонапірної башти. Років через два гідрологи визнали за можливе відновити джерело. Але тодішнє керівництво влаштовувала вода з іржавих труб...

У Колодяжному разом із завідуючою літературно-меморіальним музеєм-садибою Лесі Українки Вірою Комзюк ми йшли через лісопарк, біля ставка, біля рову, наповненого водою, до кадуба. В невеличкому видолинку, що заріс різнотрав'ям, ледве-ледве виднілося щербате закам'яніле дерево... В отворі стовбура блищало скельце іржавої води. Оце і є сьогоднішній Лесин кадуб. Сказати, що було сумно, — не те слово...

Пам'ятаю, як в ювілейні дні від цього кадуба йшла елітна процесія з поважних чиновників, яким здебільшого було байдуже до того, про що писала, мріяла, за що боролася Леся Українка. Та грець з тим, що було. Біля кадуба пригадалася розповідь жительки Колодяжного Олени Миколаївни Пірог, яка багато років працювала в музеї-садибі.

— На цьому місці був стовбур великої верби, із середини якого било чисте і холодне джерело, — розповідала жінка.— Ми відрами брали воду — була дуже смачна. Навіть у посушливе літо не зникала.

Того ж дня зустрічався я ще з однією старожителькою села — Мотрею Федорівною Федчук. Живе жінка в Колодяжному з 1935 року, пам'ятає Лесиного брата Миколу.

— Дерев'яну хату Косачів колись купив Цибульський, а від нього її перекупив мій свекор Архип Федчук. То я і зараз живу в хаті з того дерева, що була домівкою для батьків Лесі... Ага, то ви про кадуб питали? Такий був великий вербовий пеньок, а з нього било джерело. І воно не пересихало і не замерзало. Ми брали воду пити, їсти варити, мили нею голови, щоб росли пишні коси. М'якою була вода. Коли готувалися до ювілею Лесі, то студенти зі Львова той пеньок вирвали із землі, навезли різного каміння... А в парку Косачів росло пахуче сіно, тягнувся довгий рів з водою, дві саджавки, в яких водилася риба. Над ставком росли липи. Великі липи. Де то все поділося?..

В лісопарку садиби-музею ми зупинилися біля ставка, посередині якого — невеличкий острівець. Ростуть на ньому чотири берізки. Тоненькі, молоденькі.

— На цьому місці Іван Франко любив ловити рибу, — сказала Віра Комзюк. — Тут кожен клаптик землі дихає історією. Скоріше б нам відновити Лесин кадуб.

Через кілька днів після перебування в Колодяжному мені зателефонував Юрій Бахмачук.

— Хочу повідомити, що наші гідрологи вивели на поверхню артезіанські води. Отже, є змога відновити в первісному стані Лесин кадуб, — сказав він задоволено.

Будемо сподіватися: незабаром все-таки оживе Лесин кадуб і його чисті джерела ще багато років нестимуть людям радість. Справжню радість.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Волинська область.

На знімку: криниця Івана Франка в селі Тухля Сколівського району Львівської області (тут І. Франко написав свою книгу «Захар Беркут»).

Фото Петра ПРИХОДЬКА.

Кілька років тому кінофільм «Покаяння» стривожив летаргічний сон нашого суспільства. І не тільки викриттям злочинств, а й запитанням: НАВІЩО ТА ДОРОГА, ЯКА НЕ ВЕДЕ ДО ХРАМУ!

Більшість не знала, що дорога має вести до храму... Дороги вели від одного міста до іншого, від однієї справи до іншої. І так минало життя. Хто помічав занедбаний храм обіч дороги, а хто й ні...

В якому стані наша Церква! — запитують сьогодні звідусіль. А мені хочеться поставити питання ширше: в якому стані наша душа!

станом збереження святині воно не височіє. Як єдинотерпима для режиму релігія, воно потерпіло від нього чи не найбільше.

Проблеми православ'я починаються для нас з історії. «Я Пастир добрий! Пастир добрий кладе життя власне за вівці... За чужим не підуть вони, а будуть утікати від нього, бо не знають вони чужого голосу» (від Іоанна X.). Повторювати ці слова з повною відповідальністю можуть ті, хто почуває себе часткою народу та його культури, хто знає тих, до кого говорить. А пастир «від молдованина до фінна» — це трохи абстрактний наставник...

Автокефальна церква для України значить дуже багато.

ДОРОГА ДО... І ЛАБІРИНТ...

Шлях, істина, життя

Легалізація релігії в останні роки не змістила порядку цінностей в затверділій душі, а зовні популяризована атрибутика християнства не поставила цінностей духовних на перший план. Це визначає і становище Церкви: суспільство не віддає їй належного. Інтелігенція не кинулася їй на підтримку. А може, правильніше сказати — не прокинулась. І це неважко зрозуміти: релігія вимагає зміни способу життя.

Пошана закону, відчуття «страху Господнього», межі дозволеного, суворість правил і зобов'язань, а головне — офірність любові і священний трепет — це неодмінні умови релігії. Про це банально було б говорити в старі часи. Але нині, коли релігією називають давній переказ про Дажбога або поетичні легенди Сходу, замість Заповідей пропонують правила здорового побуту, підставою приналежності до Церкви вважають хрещення немовляти, а міру відданості своїй вірі плутають з конфесійною запеклістю — нині треба нагадувати аксіоми. Церква — це передусім вівтар, на який людина складає усе найвище, найкраще. А мірою справжності віри є діла: дерево впізнають по плодах його... Саме тому ми так багато говоримо про релігію. Ми чекаємо від неї чуда оновлення людини і опори для неї в світі розмитих релятивних цінностей.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА є традиційною для України, тому говорять про неї передусім. Вона тримала народ у віки неволі, руїни і бездержавності. Вона підносила молитву «за усіх православних християн», і ця молитва звучала у греко-католицькій церкві також. Цю спільність українських церков розуміли великі (**«Нема між нами суттєвої догматичної різниці... правду кажучи, розлам і поділ є підтримуваний тільки ззовні від тих, які знають, що тим ослаблюють український нарід і Церкву». Йосиф Сліпий**), її зовсім не хочуть розуміти дрібні люди, підбурювані дрібними корисливими пастирями.

Ми говоримо про відродження української православної традиції, бо коли оживлювати землю, то треба шукати старих річищ і старих джерел (саме цю просту істину нині всім доводиться якось аргументувати!). Але мусимо усвідомити, що Україна посічена каналами, залита штучними морями, по ній прокладено дороги, які зовсім не ведуть до храму. І кількісно православ'я не переважає, і за

Вона давала духовний прапор національно-визвольному руховi, її душили разом з тим рухом. Вона оживала, коли нація підіймалася на ноги. Вона, поряд з греко-католицькою церквою, рятувала на чужині українські громади від загибелі в чужому морі. Словом, це та Церква, яка вчила народ любити Бога і Україну і вірити в них усім єством.

Чи загрожує нині загибель нашій Українській автокефальній церкві? Не будьмо маловірними. Релігійний дух народу не може знищити жодна сила, і жоден владика не поховає духу незалежності в Українській церкві. Цей дух сильніший, і нерозумно чинить той, хто йде проти течії і хоче дезинформацією та нашіптуванням збити народ з його природного шляху.

Релігія — це те, чого нам бракувало, як неба і сонця. Руйнували на наших очах собори. Руйнували душі. Повсюдно зневажали Бога і наші святині. Ми довго марили поверненням до норми, поверненням до традиції, поверненням до себе. Але традиції, самоповагу і пам'ять підкошено. Залишено пристосовану і дозволену Церкву — РПЦ, Московський патріархат. В Україні і досі маємо справу з цією церквою під орудою Алексія II.

Коли кілька років тому агонізуюча система, відчувши втрату духовних начал, уже знімала пута з Церкви, то вона, здається, теж чекала порятунку з боку релігії. Навіть атеїст М. Горбачов скрушно зізнається, що він не сподівався, що Церква одразу так заангажується в політику. Видно, мрія про відродження духу любові і святості підвела усіх нас. Старе імперське православ'я і досі сидить нам у печінках як носій самодержавної ідеології насильства і —

Неутомленнії поклони
За кражу, за війну, за кров.
Щоб братню кров пролити,
просять...
(Шевченко).

Ми прагнули чогось іншого — прагнули християнської релігії на нашу спраглу землю. РПЦ від перейменування в УПЦ не змінилась і не зміцніла. Вона була орієнтована роками на «відсталі елементи». В ній мало активності, крім активності осудливо-пропагандистської, направленої проти української незалежності, проти католиків, проти «штунд» тощо. Вона — проти у своїх темних низах. Але й на верхах вона співає старої: «Верность православию спасет православие».

Огляньмо...
проблеми ...
дусіль зам...
діяння? На...
культура, к...
дать йдуть ...
не має зна...
сідній дер...
ний з її ан...
тикою). На...
ба триматі...
ви — це...
яку, до р...
російською...
ковнослов'...
нають до ...
нічність — ...
внутрішньо...
Звичайно, ...
правила є ...
налагоджен...
ві. Але не...
ними. Пра...

шель — к...
це доводи...
рисеям, як...
нони так, я...
то ті, що ...
себе і люд...
льшивими ...
біль... кі...
найбі... ил...
непослух ...
щого ієра...
гола імпер...
Коли Ми...
приймає, ...
єпископів ...
він звичай...
столь...
збавл...
вражає ту...
недбале с...
ті свячення...
Бездоган...
відомо, бу...
рет. Та ко...
єпископат...
до Патріар...
домагання...
розуміли, ...
важкий е...
грози. Ал...
кого «кан...
відлучення...
го єписко...
остан... ос...
ність ...
що вже ...
Часом йог...
ти мирськ...
ність» аб...
«побожніс...
нічний М...
Алексій II ...
ленського ...
мея I пиш...
избежное ...
новке гра...
стояние», ...
що це пр...
сіяв це ...
пер чекає...
Народ зб...
лене прав...
йому світ...
все ж та...
ський глуз...
питати: за...
протистоя...
ну святіст...
вославних, ...
фесійної ...
ли ви, пла...
рабах, що...
релігійна ...
лодь взаг...
вашу «ре...
як на фут...
Предста...
лит Волод...
дом з Укр...
маючи ю...
на церко...
службі у ...
Церкву і ...
секретаря ...
архії. Зві...
в Україну ...
теж підтр...
лії, але в...
запровади...
дум. Цілі...

ДОРОГА ДО ХРАМУ І ЛАБІРИНТИ

Шлях, істина, життя

Кілька років тому кінофільм «Покаяння» стривожив летаргічний сон нашого суспільства. І не тільки викриттям злочинств, а й запитанням: НАВІЩО ТА ДОРОГА, ЯКА НЕ ВЕДЕ ДО ХРАМУ!

Більшість не знала, що дорога має вести до храму... Дороги вели від одного міста до іншого, від однієї справи до іншої. І так минало життя. Хто помічав занедбаний храм обіч дороги, а хто й ні...

В якому стані наша Церква! — запитують сьогодні звідусіль. А мені хочеться поставити питання ширше: в якому стані наша душа!

Легалізація релігії в останні роки не змістила порядку цінностей в затверділій душі, а зовні популяризована атрибутика християнства не поставила цінностей духовних на перший план. Це визначає і становище Церкви: суспільство не віддає їй належного. Інтелігенція не кинулася їй на підтримку. А може, правильніше сказати — не прокинулась. І це неважко зрозуміти: релігія вимагає зміни способу життя.

Пошана закону, відчуття «страху Господнього», межі дозволеного, суворість правил і зобов'язань, а головне — офірність любові і священний трепет — це неодмінні умови релігії. Про це банально було б говорити в старі часи. Але нині, коли релігією називають давній переказ про Дажбога або поетичні легенди Сходу, замість Заповідей пропонують правила здорового побуту, підставою приналежності до Церкви вважають хрещення немовляти, а міру відданості своїй вірі плутають з конфесійною запеклістю — нині треба нагадувати аксіоми. Церква — це передусім вівтар, на який людина складає усе найвище, найкраще. А мірою справжності віри є діла: дерево впізнають по плодах його... Саме тому ми так багато говоримо про релігію. Ми чекаємо від неї чуда оновлення людини і опори для неї в світі розмитих релятивних цінностей.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА є традиційною для України, тому говорять про неї передусім. Вона тримала народ у віки неволі, руїни і бездержавності. Вона підносила молитву «за усіх православних християн», і ця молитва звучала у греко-католицькій церкві також. Цю спільність українських церков розуміли великі (**«Нема між нами суттєвої догматичної різниці... правду кажучи, розлам і поділ є підтримуваний тільки ззовні від тих, які знають, що тим ослаблюють український нарід і Церкву». Йосиф Сліпий**), її зовсім не хочуть розуміти дрібні люди, підбурювані дрібними корисливими пастирями.

Ми говоримо про відродження української православної традиції, бо коли оживлювати землю, то треба шукати старих річищ і старих джерел (саме цю просту істину нині всім доводиться якось аргументувати!). Але мусимо усвідомити, що Україна посічена каналами, залита штучними морями, по ній прокладено дороги, які зовсім не ведуть до храму. І кількісно православ'я не переважає, і за станом збереження святині воно не височіє. Як єдинотерпима для режиму релігія, воно потерпіло від нього чи не найбільше.

Проблеми православ'я починаються для нас з історії. «Я Пастир добрий! Пастир добрий кладе життя власне за вівці... За чужим не підуть вони, а будуть утікати від нього, бо не знають вони чужого голосу» (від Іоанна X.). Повторювати ці слова з повною відповідальністю можуть ті, хто почуває себе часткою народу та його культури, хто знає тих, до кого говорить. А пастир «від молдованина до фінна» — це трохи абстрактний наставник...

Автокефальна церква для України значить дуже багато. Вона давала духовний прапор національно-визвольному рухові, її душили разом з тим рухом. Вона оживала, коли нація підіймалася на ноги. Вона, поряд з греко-католицькою церквою, рятувала на чужині українські громади від загибелі в чужому морі. Словом, це та Церква, яка вчила народ любити Бога і Україну і вірити в них усім єством.

Чи загрожує нині загибель нашій Українській автокефальній церкві? Не будьмо маловірними. Релігійний дух народу не може знищити жодна сила, і жоден владика не поховає духу незалежності в Українській церкві. Цей дух сильніший, і нерозумно чинить той, хто йде проти течії і хоче дезинформацією та нашіптуванням збити народ з його природного шляху.

Релігія — це те, чого нам бракувало, як неба і сонця. Руйнували на наших очах собори. Руйнували душі. Повсюдно зневажали Бога і наші святині. Ми довго марили поверненням до норми, поверненням до традиції, поверненням до себе. Але традиції, самоповагу і пам'ять підкошено. Залишено пристосовану і дозволену Церкву — РПЦ, Московський патріархат. В Україні і досі маємо справу з цією церквою під орудою Алексія II.

Коли кілька років тому агонізуюча система, відчувши втрату духовних начал, уже знімала пута з Церкви, то вона, здається, теж чекала порятунку з боку релігії. Навіть атеїст М. Горбачов скрушно зізнається, що він не сподівався, що Церква одразу так заангажується в політику. Видно, мрія про відродження духу любові і святості підвела усіх нас. Старе імперське православ'я і досі сидить нам у печінках як носій самодержавної ідеології насильства і —

> **Неутомленнії поклони**
> **За кражу, за війну, за кров.**
> **Щоб братню кров пролити,**
> **просять...**
> **(Шевченко).**

Ми прагнули чогось іншого — прагнули християнської релігії на нашу спраглу землю. РПЦ від перейменування в УПЦ не змінилась і не зміцніла. Вона була орієнтована роками на «відсталі елементи». В ній мало активності, крім активності осудливо-пропагандистської, направленої проти української незалежності, проти католиків, проти «штунд» тощо. Вона — проти у своїх темних низах. Але й на верхах вона співає старої: «Верность православию спасет православие».

Огляньмося навколо, які проблеми нав'язують нам звідусіль замість християнського діяння? Нам доказують, що культура, канонічність і благодать йдуть від центру (а то не має значення, що він у сусідній державі тісно зв'язаний з її антиукраїнською політикою). Нам доводять, що треба триматися священної мови — церковнослов'янської, яку, до речі, давно замінили російською з домішкою церковнослов'янізмів. Нас закликають до канонічності. Канонічність — це поняття для внутрішнього користування. Звичайно, усталені закони і правила є необхідними для налагодження порядку в Церкві. Але не для спекулювання ними. Правила часто, як дишель — куди повернеш... Про це доводиться нагадувати фарисеям, які говорять про канони так, як про Заповіді. Часто ті, що зраджували Бога, себе і людей, прикривали фальшивими свідченнями гоніння більш[illegible]ків на вір[illegible] Церкву, найбі[illegible]им гріхом [illegible] вважають непослух супроти влади вищого ієрарха, за яким стоїть гола імперська політика...

Коли Митрополит Володимир приймає, але «пересвячує» єпископів з іншої Церкви, то він звичайно порушує 86 апостоль[illegible] правил[illegible] що позбавл[illegible] сану...[illegible]ле мене вражає тут більше гординя і недбале ставлення до святості свячення!

Бездоганно канонічним, як відомо, був митрополит Філарет. Та коли він, разом з усім єпископатом УПЦ, звернувся до Патріарха Московського з домаганням автокефалії, всі розуміли, що це для Москви важкий екзамен. Всі чекали грози. Але ніхто не чекав такого «канонічного» ходу, як відлучення Філарета від свого єпископату та від сану. За остан[illegible] роки слово «канонічність» [illegible]жите до [illegible]ї міри, що вже викликає посмішку. Часом його хотілося б замінити мирським словом «порядність» або релігійним словом «побожність». Бо коли канонічний Московський Патріарх Алексій II у зверненні до Вселенського Патріарха Варфоломея I пише: «Начинается неизбежное в подобной обстановке гражданское противостояние», — то ми розуміємо, що це програма дій: він посіяв це протистояння, а тепер чекає «обильной жатвы». Народ збаламучений, дозволене православ'я не докинуло йому світла для світу, але все ж таки здоровий український глузд дозволяє собі запитати: за що ж ми будемо протистояти? За вашу канонічну святість? Адже у нас, православних, немає навіть конфесійної різниці... Чи подумали ви, плануючи в Україні Карабах, що цього не сприйме релігійна душа народу, а молодь взагалі буде дивитися на вашу «релігійну» діяльність, як на футбольне поле?

Представник РПЦ Митрополит Володимир (Сабодан) родом з України, знає мову, але, маючи юридичну освіту, був на церковній дипломатичній службі у роки гонінь на Церкву і займав високий пост секретаря Московської Патріархії. Звідси його перекинуто в Україну. Він дипломатично теж підтримує ідею автокефалії, але вважає, що її можна запровадити... через референдум. Цілі століття Російське православ'я працювало на московську орієнтацію в Україні, і розкріпачувати від цього довелося б ще півстоліття...

Ми живемо в епоху розквіту заяв і закликів. Якби зібрати разом і опублікувати за останні роки звернення і заклики ієрархів українських церков — УПЦ, УАПЦ, УГКЦ, то в іноземця склалося б уявлення, що він нарешті потрапив у країну християнського миру і найвищих християнських прагнень. Але якби відкрити йому всі канонічні і неканонічні баталії за парафії, єпархії і престоли, він би сахнувся...

Та й нині як українцеві розібратись у суперечках міжконфесійних, коли тут у самій

РПЦ не розберешся! Ще у всіх на пам'яті: два роки тому на давно напіввакантний престол Московського Патріарха було три претенденти: Митрополит Алексій, Митрополит Філарет і Митрополит Володимир. Алексій удостоївся «Патріарха Московського і всія Русі», Володимирові даровано Київський екзархат, а у Філарета все відібрано. В західній пресі це було названо «битвою за Київський престол».

З церковних фронтів людям хочеться перейти на поле християнської благодаті. Хочеться відвернутися від запеклостей і нетерпимості на тім полі, де мала б бути співпраця. Кожен, і особливо душпастир, засвідчує про себе своїми ділами, своїм прикладом. З певністю можемо сказати, що в цьому справжність Церкви і запорука її життя.

Нині народові і духовенству бракує знань про історію і про повноту життя Церкви. Повернення до мудрості християнського діяння нині веде через розмиту традицію. На порядку денному — відновлення традиції школи. Зокрема, віддалення від тієї школи, де ті, що при владі, викривають своїх учорашніх спільників за антипартійність і знищують їх. Дорога до благодаті іде через постійне навчання і самовдосконалення. Самонавчання священика — це підготовка до відправлення Служби Божої, це зміст його життя.

Нині за «принциповими» суперечками про мову літургії стоїть елементарна інертність і небажання вчитися, навчати людей, готувати проповіді. Скажімо, отцю Сергію навіть здалося, що легше перевести цілу парафію церкви Іоанна Богослова на російську мову, ніж самому навчитись української. Від його служіння відмовилася вже не одна громада, але він знову знаходить притулок у митрополита Філарета. І в цьому відношенні важко знайти різницю між УПЦ Київського і Московського Патріархатів. Об'єднання на засадах Української Церкви може бути з тими священиками, які почувають покликання і бажання служити українському відродженню.

Утримання від української мови, від поминання Патріарха Мстислава, від молитви «Боже Великий Єдиний» — це сумнівні ходи, які розмивають принципи і деморалізують Церкву, що повинна постійно йти вперед, до душі народу, а не назад, до казенного православ'я.

У зв'язку з об'єднанням УАПЦ і УПЦ у відсутність Патріарха хочу коротко нагадати, що сьогодні ми на історичному повороті в історії Церкви. УАПЦ і УПЦ мають зовсім різні історичні традиції. Але хто стане заперечувати проти об'єднання їх на основі спільних православних принципів і однієї національної мети — разом працювати для повернення народові його віри? В атмосфері Собору я не відчув повноти моменту і розуміння того, хто з ким єднається.

Заглянемо правді у вічі: РПЦ, що переіменована на УПЦ, терпить важку кризу і як Церква, що розгубила й втратила ореол святості, і як бюрократична інституція, що співпрацювала з владою і копіювала централізм злої влади. Блаженніший митрополит Філарет, ще вчора носитель канонічності і влади над єпископатом УПЦ, нині позбавлений одразу сану, влади і благодаті. Ця жахлива система може з центру одним розчерком пера приписати відступ від свого владики всім, хто все життя молився за нього! І цей жорсткий стиль ховається під псевдонімом канонічності, єдності Православ'я і благодаті... Він вперто не визнавав українських церков — ні УАПЦ, ні УГКЦ.

І ось сьогодні митрополит Філарет переходить прямо від опозиції до Української автокефальної православної церкви, приймає її статус, її Патріарха. По-християнськи — ласкаво просимо! Але щирість цього повернення проявляється тільки через покаяння. А то є правдива і довга дорога до свого народу, який треба полюбити усіма помислами, усім серцем, усією душею. Передусім знати той народ, його історію, щоб працювати для нього.

Зрештою, ми повинні повернутися до чесної християнської мови. Вона не терпить фальшу і вимагає називати речі своїми іменами. Релігія всепрощення відкидає помсту, але суворо ставить фарисея нижче простосердного митаря. Юду називає Юдою, Пілата — Пілатом, зараховуючи йому умивання рук як причетність до зла. І за кожним числяться усі діла його. Навіть вірному учневі Петрові запам'ятовуються усі три його малодушні зречення. Якщо ми сьогодні чекаємо чуда морального відродження народу, то покладаємо надії саме на християнську дорогу самоочищення від олжі, фальшу, напівправд — на сувору мову правди, вистраждані християнством.

Українська Церква не може наливати молоде вино в старі бурдюки, не може будити народ під старим, збанкрутілим прапором. Об'єднання для мене означає оновлення.

Євген СВЕРСТЮК,
редактор газети «Наша віра».

ГОЛОС України

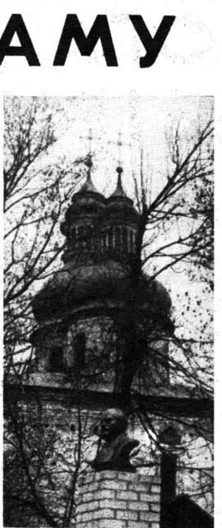
навколо, які
азують нам зві-
християнського
доказують, що
нічність і благо-
центру (а то
ня, що він у су-
тісно зв'яза-
країнською полі-
водять, що тре-
свяшенної мо-
вонослов'янської,
давно замінили
домішкою церу-
мів. Нас закли-
онічності. Кано-
поняття для
користування.
лені закони і
обхідними для
порядку в Церк-
спекулювання
часто, як ди-

православ'я працювало на московську орієнтацію в Україні, і розкріпачувати від цього довелося б ще півстоліття...

Ми живемо в епоху розквіту заяв і закликів. Якби зібрати разом і опублікувати за останні роки звернення і заклики ієрархів українських церков — УПЦ, УАПЦ, УГКЦ, то в іноземця склалося б уявлення, що він нарешті потрапив у країну християнського миру і найвищих християнських прагнень. Але якби відкрити йому всі канонічні і неканонічні баталії за парафії, єпархії і престоли, він би сахнувся...

Та й нині як українцеві розібратись у суперечках міжконфесійних, коли тут у самій

ХРАМУ
И

повернеш... Про
нагадувати фа-
ворять про ка-
ро Заповіді. Час
джували Бога,
прикривали фа-
ченнями гоніння
вір Церкву,
ріхом важають
проти влади ви-
за яким стоїть
політика...
олит Володимир
«пересвячує»
шої Церкви, то
орушує 86 апо-
вил що по-
ну... це мене
льше гординя і
ння до святос-
канонічним, як
итрополит Філа-
ін, разом з усім
УПЦ, звернувся
Московського з
втокефалії, всі
ще для Москви
ен. Всі чекали
то не чекав та-
кого» ходу, як
ларета від сво-
та від сану. За
слов «канонічн-
до ої міри,
икає посмішку.
тілося б заміни-
словом «поряд-
лігійним словом
Бо коли кано-
вський Патріарх
вернені до Все-
віарха Варфоло-
Начинается не-
одобной обста-
ское противо-
о ми розуміємо,
на дій: він по-
стояння, а те-
ильной жатвы».
учений, дозво-
'я не докинуло
для світу, але
доровий україн-
зволяє собі за-
ж ми будемо
а вашу каноніч-
дже у нас, пра-
ає навіть кон-
... Чи подума-
в Україні Ка-
ро не сприйме
народу, а мо-
уде дивитися на
у» діяльність,
не поле?
РПЦ Митропо-
(Сабодан) ро-
зає мову, але,
чну освіту, був
дипломатичний
ки гонінь на
в високий пост
сковської Патрі-
ого перекинуто
дипломатично
ідею автокефа-
, що її можна
через реформа-
ліття Росіське

РПЦ не розберешся! Ще у всіх на пам'яті: два роки тому на давно напіввакантний престол Московського Патріарха було три претенденти: Митрополит Алексій, Митрополит Філарет і Митрополит Володимир. Алексій удостоївся «Патріарха Московського і всія Русі», Володимирові дарувано Київський екзархат, а у Філарета все відібрано. В західній пресі це було названо «битвою за Київський престол».

З церковних фронтів людям хочеться перейти на поле християнської благодаті. Хочеться відвернутися від запеклостей і нетерпимості на тім полі, де мала б бути співпраця. Кожен, і особливо душпастир, засвідчує про себе своїми ділами, своїм прикладом. З певністю можемо сказати, що в цьому справжність Церкви і запорука її життя.

Нині народові і духовенству бракує знань про історію і про повноту життя Церкви. Повернення до мудрості християнського діяння нині веде через розмиту традицію. На порядку денному — відновлення традиції школи. Зокрема, віддалення від тієї школи, де ті, що при владі, викривають своїх учорашніх спільників за антипартійність і знищують їх. Дорога до благодаті іде через постійне навчання і самовдосконалення. Самонавчання священика — це підготовка до відправлення Служби Божої, це зміст його життя.

Нині за «принциповими» суперечками про мову літургії стоїть елементарна інертність і небажання вчитися, навчати людей, готувати проповіді. Скажімо, отцю Сергію навіть здалося, що легше перевести цілу парафію церкви Іоанна Богослова на російську мову, ніж самому навчитись української. Від його служіння відмовилася вже не одна громада, але він знову знаходить притулок у митрополита Філарета. І в цьому відношенні важко знайти різницю між УПЦ Київського і Московського Патріархатів. Об'єднання на засадах Української Церкви може бути з тими священиками, які почувають покликання і бажання служити українському відродженню.

Утримання від української мови, від поминання Патріарха Мстислава, від молитви «Боже Великий Єдиний» — це сумнівні ходи, які розмивають принципи і деморалізують Церкву, що повинна постійно йти вперед, до душі народу, а не назад, до казенного православ'я.

У зв'язку з об'єднанням УАПЦ і УПЦ у відсутність Патріарха хочу коротко нагадати, що сьогодні ми на історичному повороті в історії Церкви. УАПЦ і УПЦ мають зовсім різні історичні традиції. Але хто стане заперечувати проти об'єднання їх на основі спільних православних принципів і однієї національної мети — разом працювати для повернення народові його віри? В атмосфері Собору я не відчув повноти моменту і розуміння того, хто з ким єднається.

Заглянемо правді у вічі: РПЦ, що перейменована на УПЦ, терпить важку кризу і як Церква, що розгубила й втратила ореол святості, і як бюрократична інституція, що співпрацювала з владою і копіювала централізм злої влади. Блаженніший митрополит Філарет, ще вчора носитель канонічності і влади над єпископатом УПЦ, нині позбавлений одразу сану, влади і благодаті. Ця жахлива система може з центру одним розчерком пера приписати відступ від свого владики всім, хто все життя молився за нього! І цей жорсткий стиль ховається під псевдонімом канонічності, єдності Православ'я і благодаті... Він вперто не визнавав українських церков — ні УАПЦ, ні УГКЦ.

І ось сьогодні митрополит Філарет переходить прямо від опозиції до Української автокефальної православної церкви, приймає її статус, її Патріарха. По-християнськи — ласкаво просимо! Але щирість цього повернення проявляється тільки через покаяння. А то є правдива і довга дорога до свого народу, який треба полюбити усіма помислами, усім серцем, усією душею. Передусім знати той народ, його історію, щоб працювати для нього.

Зрештою, ми повинні повернутися до чесної християнської мови. Вона не терпить фальшу і вимагає називати речі своїми іменами. Релігія всепрощення відкидає помсту, але суворо ставить фарисея нижче простосердного митаря. Юду називає Юдою, Пілата — Пілатом, зараховуючи йому умивання рук як причетність до зла. І за кожним числяться усі діла його. Навіть вірному учневі Петрові запам'ятовуються усі три його малодушні зречення. Якщо ми сьогодні чекаємо чуда морального відродження народу, то покладаємо надії саме на християнську дорогу самоочищення від олжі, фальшу, напівправд — на сувору мову правди, вистражданої християнством.

Українська Церква не може наливати молоде вино в старі бурдюки, не може будити народ під старим, збанкрутілим прапором. Об'єднання для мене означає оновлення.

Євген СВЕРСТЮК,
редактор газети «Наша віра».

Освіта

МІЖНАРОДНИЙ СОЛОМОНОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІДЧИНИТЬ СВОЇ ДВЕРІ В КИЄВІ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗІ ВСІХ КРАЇН СВІТУ

Про людину, винятково щедро наділену розумом, кажуть: «Мудра, як Соломон». А ще біблійні перекази засвідчують, що Соломон — правитель Ізраїльсько-іудейського царства в 965—928 роках до нашої ери — був тонким дипломатом, передбачливим політиком і талановитим автором деяких книг Біблії, серед них і «Пісні пісень».

Ім'я Соломонаноситиме Міжнародний єврейський приватний університет, який планують відкрити наступного року в Києві. Новий навчальний заклад має стати вищою школою світового рівня.

Докладніше про це розповідає президент Міжнародного Соломонового університету, професор, доктор технічних наук Олександр ТЕТЕЛЬБАУМ.

— Олександре Яковичу, Міжнародний Соломоновий університет — то на сьогоднішній день, можливо, й не відкриття Америки. Бо ми вже трохи звикли до появи в Україні навчальних закладів нового типу — ліцеїв, гімназій, вільних університетів... І все ж — щось оригінальне. Передовсім тому, що це буде перший в Україні приватний вуз. Крім того, матиме статус міжнародного.

Тож цікаво знати, як виникла ідея створити саме такий університет і хто причетний до організації цієї благородної справи?

— Євреї живуть в Україні багато віків, але досі не мали тут жодного солідного, престижного вищого навчального закладу. Так, були раніше школи, були ремісничі училища, інші освітні формування. Але за роки радянської влади й ті припинили своє існування.

Сучасні демократичні процеси, які відбуваються в Україні, вселили надію й щодо національного відродження єврейського народу, розвитку його культури, освіти, загалом традицій. Тож у багатьох представників єврейської національності, що живуть тут і за кордоном, виникла ідея відкрити в Києві вуз світового зразка, де матимуть змогу здобувати вищу освіту обдаровані юнаки й дівчата, як з України, так і з інших держав. До речі, не лише євреї. Соломоновий університет відчинить двері перед кожним, хто бажає серйозно вчитися й набути престижної професії, хто досконало знає англійську мову і хоче опанувати іврит.

А реалізовувати цю благородну ідею взялася знову ж таки група одержимих ініціаторів. Вони створили раду опікунів університету, яку очолив заступник Голови Верховної Ради України Володимир Гриньов. Туди входять відомі українські, єврейські, зарубіжні діячі культури, науки, релігії, є й політики, бізнесмени. Це, зокрема, Федір Бурчак, Рауль Чілачава, равин Києва й України Яків Блайф, Надзвичайний і Повноважний посол України в Польщі Геннадій Удовенко. Серед зарубіжних представників — президент Клівлендського єврейського коледжу професор Давид Аріельзі (США).

Крім ради опікунів, нині створюється міжнародна науково-консультативна рада університету. Якщо рада опікунів — то орган політичної, фінансової підтримки й контролю за правовою, економічною діяльністю керівництва, то науково-консультативна — повинна сприяти виробленню конструктивної навчальної політики. Тобто, в її завдання входить чітко визначити, чого вчити, як учити і хто має вчити.

Загалом навчальний заклад ми будуватимемо за американською системою. Тому в нас не ректор і проректор, а президент і віце-президент. Навчання вестиметься двома мовами: українською і англійською.

— Чи не виникає проблема з добором викладачів?

— Ні. До речі, частково ми вже їх набрали. Навчати студентів будуть кращі спеціалісти як з України, так і з-за кордону. До речі, закордонних фахівців залучаємо не заради гонору чи якоїсь моди. Керуємося тільки практичною доцільністю. Запрошуємо, зокрема, знавців івриту, яких у нас, на жаль, немає. Те ж саме й зі спеціалістами з проблем ринкової економіки чи міжнародного права. Крім того, ці люди читатимуть лекції досконалою англійською, що також немало значить для престижу вузу.

— На які факультети оголосить набір студентів Соломоновий університет?

— Вже наступного року розпочнемо прийом на п'ять факультетів. На гуманітарний, економічний, юридичний, природничо-науковий і теологічний. Маємо вже чотирьох деканів. Залишилось знайти ще вченого, який би очолив юридичний факультет.

Зауважу, що в колишньому Радянському Союзі вузівська система навчання була зорієнтована на вузьку спеціалізацію.

Ми ж запровадимо двоступеневу систему підготовки фахівців. Спочатку даватимемо загальні знання про галузь. Відтак вже йтиме вузька спеціалізація.

І ще одне: університет все ж таки орієнтуватиметься на єврейську освіту.

— Врешті настав час задати вам, Олександре Яковичу, те запитання, яке цікавить багатьох наших читачів — педагогів, батьків, цьогорічних випускників шкіл, загалом — молодих людей, котрі саме зараз обирають свій життєвий шлях. Отож, хто зможе стати студентом Соломонового університету?

— Поки що ми остаточно не вирішили, в який саме спосіб відбуватиметься відбір студентів до вузу. Але знаємо точно, що традиційних екзаменів не влаштовуватимемо. Зупинимось або на тестуванні, або ж на співбесіді. Переваги надаватимемо тим вступникам, котрі добре засвоїли шкільну програму, володіють іноземною мовою, всебічно ерудовані і, звичайно ж, зможуть оплатити своє навчання.

До речі, з першого січня наступного року ми влаштовуємо підготовчі курси для вступників. Бажаючі можуть звертатися до організаторів курсів, що розмістились в Києві, по вулиці Неманській, 7. У вівторок і середу з 16-ї години можна телефонувати туди за номерами: 295-65-93, 296-39-61.

— Міжнародний Соломоновий заклад приватний. Однак лише на фінансову підтримку батьків студентів розраховувати нічого.

— Тому ми й заручилися підтримкою надійних спонсорів. Одним з перших благодійників стала відома українська фірма «Ора», що займається будівництвом і металообробкою. Обіцяє солідно допомогти й «Укрінбанк», зокрема, безпроцентним кредитом на десять мільйонів карбованців.

Окрім того, ми відкрили своє представництво в Америці, у Сан-Франціско, де за сприяння впливових людей маємо намір найближчим часом зареєструвати фонд підтримки Соломонового університету, що збиратиме за кордоном кошти для діяльності нашого дітища.

— Де розміститься університет?

— На перших порах нам доведеться орендувати приміщення в Київському політехнічному інституті. До речі, коли його будували, то третину всіх пожертвувань дала єврейська община. Але це не означає, що ми тут на щось претендуємо. Політехнічний, на щастя, має своє обличчя, а Соломоновий університет повинен мати своє. Сподіваємося на розуміння й підтримку міських властей. Готові відремонтувати навіть якусь занедбану, але простору і в зручному місці споруду, що нині пустує.

Врешті — продовжуємо шукати надійних спонсорів.

— А якщо знайдуться нові меценати, то куди їм передовсім звертатися?

— Найкраще до відповідального секретаря ради опікунів університету пана Мієровського за київським телефоном 558-66-89. **Розмову вела**

Київ. **Зоя КРАСНОДЕМСЬКА.**

Украинская Биржа Недвижимости

Господа! Вас привететствует постоянно действующий Аукцион Кредитных Ресурсов!

ДЕНЬГИ ДЕЛАЮТ ДЕНЬГИ!

Удачи вам, господа, и процветания!

Аукцион кредитных ресурсов Украинской биржи недвижимости "Кристина" сделает из ваших денег

БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ

Господа! Мы ежемесячно продаем кредитные ресурсы своих клиентов на сумму не менее

1 000 000 000

(миллиарда!) рублей, а к концу года собираемся утроить ее.

Господа кредиторы! Имеем честь доложить вам: сегодня средняя ставка за кредит превысила 120% годовых!

И это — не предел! Ранее мы обещали вам до конца года довести среднюю кредитную ставку до 100%.

Сегодня речь уже идет о 200% и выше.

Телефоны в Киеве: 224-55-81, 224-82-36, 224-14-98.

Факс: (044) 224-43-20, 244-18-80.

Наш адрес: 252030, Киев, улица Владимирская, 57

Мы, как и прежде, гарантируем кредиторам поручительство самых надежных банков Украины и нашу заботу об их деньгах, как о своих собственных.

Покупателям кредитов гарантируем юридическую безупречность, конфиденциальность и надежность всех финансовых операций.

Делайте ваши заявки, господа!

Для вас мы работаем без выходных.

ФІРМА «БАЛАНС»–ЛІДЕР БАКАЛІЙНОГО БІЗНЕСУ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ –

має честь повідомити про готовність закупити НА УМОВАХ ПОСТАЧАЛЬНИКА великі оптові партії плодоовочевих та рибних консервів, соків, томатної пасти, алкогольних напоїв, імпортних цигарок, спирту, сирів, сухої бакалії.

Якщо у вас є виробництво, ми вкладемо гроші в обладнання, технологічний процес і разом реалізуємо товар.

Якщо у вас немає нічого, але є інформація, негайно відкладіть усе і телефонуйте. Ми зробимо бізнес разом.

ДО РИНКУ З «БАЛАНСОМ» — ЦЕ ЄДИНИЙ ШЛЯХ!

Телефон у Львові: (0322-72-26-19).

Факс: (0322-72-67-27).

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕАЛІЗУЄ:

Кільця поршневі для автомобілів ВАЗ;

міні-заводи з виробництва згущеного молока;

пельменні апарати.

Телефон у Черкасах: (0472) 47-83-21.

Організація зі складу в Києві продає за найнижчими цінами в Україні унікальні ігрові автомати «MULTI BABY» виробництва Іспанія.

Телефон в Києві: (044) 446-82-86. Факс (044) 446-31-70.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЛІСІНВЕСТІНДУСТРІЯ»

реалізує з поставкою в 1992—1993 рр. лісоматеріали по ціні (карбованців) за кубометр:

1) пиловочних хвойних порід (смерека, сосна), 30 тис. куб м. — 2 600;

1-а). стояки рудникові смерекових порід (проспи), 17 тис. куб. м. — 1 900;

2). пиловочник твердомодринових порід (дуб), 3 тис. куб. м, — 6000;

3). пиломатеріали обрізні смерекових порід, 5 тис. куб. м. — 4500;

4). пиломатеріали необрізні смерекових порід, 7 тис куб м. — 3900.

До зазначених вище цін входить НДС. До кооперативів прохання не турбувати.

Попередня оплата 100%, відвантаження піввагонами починається негайно з моменту надходження грошей на розрахунковий рахунок, мінімальний обсяг поставок 1 тис. куб. м., транспортні витрати за рахунок покупця.

Також реалізуємо в необмеженій кількості різні місткості, одноразові шприци імпортного виробництва. Оптовим покупцям надається скидка.

Зв'язуватися з 8 до 18.00 по телефонах (095) 475-40-10, 975-23-72, факс (095) 471-92-85, (для «Лісінвестіндустрія»).

Підприємство реалізує тенти для автомобілів, причепів та напівпричепів марки МАЗ, КамАЗ. Ціни нижчі ринкових.

Білорусь, 220040, м. Мінськ, вул. М. Богдановича, 153, ММП «КВИП».

Телефон: (0172) 32-64-16; (0172) 32-64-46 (факс).

Міністерство економіки, Міністерство фінансів та Київська школа менеджерів 11 грудня у м. Києві
проводять одноденний практичний семінар
«ОПОДАТКУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ У 1993 РОЦІ»
У програмі будуть висвітлені:
державна податкова політика 1993 року;
податки й податкові пільги промислових підприємств;
оподаткування зовнішньоекономічної діяльності;
оподаткування комерційних організацій;
відповідальність за дотримання податкового законодавства;
складання річного звіту й сплата податків у 1992 році.

Доповідачі: відповідальні працівники Міністерства економіки, Міністерства фінансів і Державної податкової інспекції, розробники податкової системи.

Слухачам семінару видається пакет нормативних матеріалів, вони забезпечуються харчуванням та житлом.

Реєстрація учасників 10 грудня з 12·00 у холі готелю «Турист» (ст. метро «Лівобережна»).

Довідки за телефонами: 229-89-29, 224-20-53.

Футбол

ВСЕ ЦІКАВЕ — ПОПЕРЕДУ

Підсумки першого кола чемпіонату України серед команд першої ліги ми попросили підбити старшого викладача кафедри футболу Київського державного інституту фізкультури, суддю республіканської категорії **Віктора ДОГАДАЙЛА.**

— Вікторе, щодо рівня гри команд першої ліги існують дві протилежні думки. Перша — він низький, друга — цілком задовільний. Ви відсудили близько десятка зустрічей у лізі і маєте свою думку.

— Я теж не можу дати однозначної відповіді, бо турнір середнього рівня. На мій погляд, це пов'язано із загальним станом українського футболу. Скажімо, можу відзначити високі функціональну підготовку і мотивацію ігор. Усі команди ведуть запеклу боротьбу, але, як не парадоксально, це впливає на техніко-тактичну підготовку. Гравці змагаються у тому, хто кого перебігає, а не у техніці і тактиці. Дуже рідко спостерігав імпровізацію, дотепні комбінації.

— Навіть у лідерів?

— Саме вінницька «Нива» і охтирський «Нафтовик» вирізняються організацією гри, цікавими багатоходовими комбінаціями. Моментами цікаво грають «Темп», «Прикарпаття», СК «Одеса». Але цим командам бракує стабільності.

— Ви назвали клуби, які виступали у вищій лізі, а що інші?

— Думаю, що сюрпризів можна чекати від «Ворскли» і «Поділля», які змінили своє матеріальне становище, а значить, мають змогу запросити цікавих гравців.

— До речі, кого з футболістів можете відзначити?

— З кого почнемо? З досвідчених чи молодих?

— Мабуть, досвідчених. Усе ж навколо них гуртується молодь.

— Перш за все я назвав би Шуршина з «Нафтовика», граючого тренера «Поділля» Муравського, Лихобицького з «Десни», Кондратьева і Гомонова з «Темпу», Хруслова з «Автомобіліста», Наконечного з СК «Одеси», граючого тренера нікопольського «Металурга» Кириєнка... Вони й самі демонструють нев'янучу майстерність і молодь підтягають до свого рівня.

— Тепер про молодих...

— Хочу відзначити, що перша ліга до олімпійської команди України делегувала двох гравців. Це — Косовський з Вінниці, Гнатів із Стрия. Прихoдько з Білої Церкви, Безручко з Нікополя. Є гравці, яких активно запрошують до вищої ліги. Це нападаючий Кардаш із Стрия, Майбородa, Макаров і Сахаров з Білої Церкви, Піндєєв з Полтави. А Белкін і Мізін з другої команди київського «Динамо» вже виходили на поле в основному складі головної команди уславленого клубу.

— Що можна сказати про тренерський корпус?

— От тут я перш за все віддам належне Школьникову. Яку б команду він не тренував, добивався взаєморозуміння з гравцями, націлював їх на найвище місце. Звичайно, за рахунок техніко-тактичної підготовки. Недарма зараз вінницька «Нива» серед лідерів.

Цікаву роботу Фоменка з «Автомобіліста» помітили керівники клубу «Динамо». Думаю, що талант Михайла там ще більше розкриється. Хочу відзначити і Грузнова з Чернігова.

— Вікторе, два слова про аутсайдерів. У минулому чемпіонаті «Артанія» була у провідній групі, а тепер — позаду. Незвично бачити у ролі аутсайдера і «Шахтар».

— Мені здається у них одна біда: ці клуби делегують своїх кращих гравців до команд обласних центрів «Артанія», посиливши «Евіс» з Миколаєва, сама опустилася вниз. А «Евіс» не піднявся. Думаю, що брати Журавки, які працюють в Очакові, зможуть влити нові сили до «Артанії».

— Ваш прогноз на друге коло.

— Переконаний, усі клуби за зиму посилять свої склади, підтягнуть «техніку». Думаю, що одесити, миколаївці, івано-франківці і шепетівці не сидітимуть за спиною лідерів, склавши руки. Шанувальників футболу попереджаю: у другому колі буде цікава боротьба за вихід до вищої ліги.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Атакує Віктор Леоненко — один з найгрізніших форвардів київського «Динамо» і національної збірної України.
Фото Миколи БОЧКА.

РІШЕННЯ УЄФА

Своє чергове засідання виконком УЕФА провів у Стамбулі. Він вирішив підтримати висунуту раніше рядом національних федерацій пропозицію про збільшення вдвічі кількості учасників фінальної стадії чемпіонату Європи. Таким чином, на футбольних полях Англії 1996 року змагатимуться вже 16 збірних. Вони будуть розбиті на 4 групи по 4 команди в кожній. На першому етапі команди в групах зустрінуться одна з одною за коловою системою, по 2 найкращі збірні з кожної групи вийдуть до 1/4 фіналу.

Дві команди з 16 відомі вже тепер. Це нинішні чемпіони Європи — датчани, а також господарі майбутньої першості — футболісти збірної Англії.

ЧЕМПІОНАТ КРАЇНИ З ФУТБОЛУ. ПЕРША ЛІГА. СТАНОВИЩЕ КОМАНД ПІСЛЯ ПЕРШОГО КОЛА.

	В	Н	П	М	О
Нафтовик	12	6	3	37—16	30
Нива Вц.	11	7	3	29—9	29
Темп	12	3	6	31—28	27
СК Одеса	10	7	4	33—26	27
Ворскла	11	4	6	27—18	26
Прикарпаття	10	6	5	32—16	26
Автомобіліст	8	6	7	20—25	22
Поділля	7	8	6	21—21	22
Динамо-2	6	10	5	31—18	22
Поліграфтехніка	8	5	8	29—21	21
Сталь	8	5	8	18—16	21
Евіс	7	7	7	19—16	21
Десна	7	6	8	21—23	20
Кристал Ч.	7	6	8	21—29	20
Металург	5	10	6	19—21	20
Приладист	7	5	9	18—23	19
Хімік	7	5	9	27—34	19
Скала	5	7	9	21—30	17
Закарпаття	5	5	11	18—27	15
Рось	3	9	9	17—25	15
Артанія	6	1	14	20—39	13
Шахтар	4	2	15	21—49	10

Реклама

Баскетбол

ЧЕМПІОНАТ ПРОЙДЕ У НІМЕЧЧИНІ

Чемпіонат Європи з баскетболу серед чоловічих команд відбудеться в Німеччині з 23 червня по 4 липня 1993 року. Таке рішення прийнято на засіданні виконкому європейської федерації баскетболу.

Вперше в чемпіонаті братимуть участь 16 команд. 12 фіналістів європейської першості вже визначилися — це збірні Італії, Іспанії, Франції, Югославії, Туреччини, Бельгії, Ізраїлю, Німеччини, Болгарії, Росії, Греції та Швеції. Решта — 4 учасники першості визначаться в додатковому турнірі з 30 травня по 6 червня в Загребі. У ньому братимуть участь збірні, які посіли треті місця у відбіркових групах — ЧСФР, Англія, Польща, Румунія, а також команди тих країн, чиї баскетбольні федерації до 20 жовтня 1991 року не були членами міжнародної федерації баскетболу, зокрема, срібний і бронзовий призери Олімпіади в Барселоні — збірні Хорватії та Литви.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Хокей. Кубок МХЛ. Конференція «Захід». «Спартак» (Москва) — «Крила Рад» (Москва) — 1:3, «Хімік» (Воскресенськ) — «Кристал» (Саратов) — 6:3, СКА (Санкт-Петербург) — «Металург» (Череповець) — 4:2, «Ригас Старс» (Рига) — «Торпедо» (Ярославль) — 1:4.

Свій наступний матч «Сокіл-Ескулап» (Київ) проведе завтра на льоду Палацу спорту столиці України. Його суперник — ярославське «Торпедо».

Волейбол. Спортсмени міланської «Мізури» завоювали Кубок світу серед клубних команд, розиграш якого завершився в італійському місті Тревізе. У фінальному матчі вони виграли у господаря залу — клубу «Сіслей» — 3:2. У матчі за третє місце грецький «Олімпіакос» переміг ще одну італійську команду — «Равена» — 3:0.

Легка атлетика. Спортсмен з Ефіопії Тефіра Гута отримав перемогу в третьому традиційному марафоні вулицями найбільшого міста Кот Дівуар — Абіджана. Він пробіг 42 км 195 м за 2 години 31 хвилину 16 секунд.

Сани. Австрійський саночник Маркус Прокк виграв другий етап розиграшу Кубка світу, який проходив у місті Альтенберг (ФРН).

Телебачення

ЧЕТВЕР 3 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

9.00 Художній телефільм «Адам одружується з Євою». 1 і 2 серії.
11.10 Кінопроба. Телегра.
12.10 УТН.
12.25 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 19 серія.
12.50 Канал «Д».
13.50 «Золоті ворота». Святині Чернігова. Скіфське золото.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.50 «Острів душі». Теленарис.
17.05 Маленький концерт.
17.20 «Великі питання життя». Фільм 2. Християнська програма.
17.50 Колгосп помер. Хай живе колгосп.
18.20 Документальний фільм «Відкрий себе».
19.00 УТН.
19.10 Музичний фільм «Фантазія».
19.30 Спадщина. Коли приходить свято.
20.15 Дзвони Чорнобиля. Прощання з Народичами.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра документальної кінотрилогії «Просвітлої дороги свічка чорна» Фільм 3. «Розіп'ятий на чорному хресті».
22.40 Молодіжна студія «Гарт».
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

10.00 Таланти і поклонники.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 3 серія.
12.25 «Гончарний круг». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 А. Шнітке. Сюїта в старовинному стилі.
16.20 Право на милосердя.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Жозеф Бальзамо». 3 серія.
19.05 Літературна премія Букера в Росії.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра художнього телефільму «Група ризику». 3 серія.
22.15 Старовинні російські романси співає А. Ейзен.
22.35 Максима.
23.00 Новини.
23.25 Радіо «Труба».
23.55 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 3 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

10.05 Студія «Нота бене». Зал очікування.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 106 і 107 серії.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Ноу-хау.
15.30 Студія «Рост». Айболить-92. Частина 1.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір.
17.00 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
17.30 Щоденник з'їзду.
17.45 Театральний роз'їзд.
18.45 Київська панорама.
19.05 Музичний фільм «Скрипка грає, голос має».
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 108 серія.
20.15 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
20.45 «Авансцена». Фестиваль аматорських театрів України.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Звіт про роботу сьомого з'їзду народних депутатів Російської Федерації.
23.35 Балет Санкт-Петербурга. А. Дворжак. «В'янучі листя».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Мультфільми.
14.00 Худ. фільм «Здрастуйте, я ваша тьотя!».
15.40 Відеомузика.
19.00 Мультфільми.
19.15 Худ. фільм «Молодий Шерлок Холмс».
21.00 Телефільм «Втілення мрії». 21 серія.
21.25 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Укол парасольки».

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 450.402.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311230